

SSC Model Question Papers
2019 - 2020
LANGUAGES
(Telugu, Hindi, English)

Prepared & Supplied by :
District Common Examination Board,
GUNTUR.

ఆర్. యస్. గంగాభవాని M.sc., B.Ed.

జిల్లా విద్యాశాఖాధికారిణి,
గుంటూరు జిల్లా.

సందేశం

శ్రియమైన ప్రధానోపాధ్యాయులకు, ఉపాధ్యాయినీ, ఉపాధ్యాయులకు

2019 మార్చిలో జరిగిన పదవ తరగతి పబ్లిక్ పరీక్షలయందు 95.35% ఉత్తీర్ణత సాధించినందులకు ముందుగా మీకు శుభాభినందనలు. 2020 మార్చిలో జరుగబోవు పదవ తరగతి పబ్లిక్ పరీక్షలకు సమాయత్తమవుతున్న విద్యార్థినీ విద్యార్థులకు నా శుభాశీస్సులు.

ప్రస్తుత విద్యా సంవత్సరమునకు పరీక్షా సంస్కరణల కనుగుణంగా నూతన మాదిరి ప్రశ్నాపత్రములను నిష్ణాతులైన ఉపాధ్యాయినీ ఉపాధ్యాయులచే తయారుచేయించి జిల్లా ఉమ్మడి పరీక్షామండలి, గుంటూరు జిల్లా భాగస్వామ్యంతో మీ ముందుకు తీసికొని రావడం జరిగినది.

ఈ మాదిరి ప్రశ్నాపత్రములను సద్వినియోగ పరచుకొని, ప్రణాళికా బద్ధంగా సన్నద్ధమవుతూ, రాబోయే 10వ తరగతి పరీక్షలలో మంచి ప్రతిభ చూపి, ఉత్తమ ఫలితాలు సాధించి గుంటూరు జిల్లాను అగ్రగామిగా నిలుపుతారని ఆశిస్తున్నాను.

శుభాభినందనలతో.....

ఇట్లు
ఆర్. యస్. గంగాభవాని
జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి మరియు చైర్మన్,
జిల్లా కామన్ ఎగ్జామినేషన్ బోర్డు,
గుంటూరు.

SSC Model Question Paper Setters

S.No.	Name & Designation	School	Contact No.	Subject
1	M.Srinivas, SA (Tel)	Govt Boys High School, Guntur	9297206579	Telugu
2	B.Dharma Reddy, SA (Tel)	ZPHS, Mutluru, Vatticherukuru (M)	9949794001	Telugu
3	K.Seshadri, SA (Tel)	ZPHS, Namburu, Pedakakani (M)	9885860506	Telugu
4	MB.Srinivasa Rao, SA (Tel)	ZPHS, Nadendla, Nadendla (M)	9963681174	Telugu
5	P.Srinivasa Rao, SA (Tel)	Municipal High School, Ravindra Nagar, Guntur	9440430392	Telugu
6	M. Venkateswara Rao, SA(Tel)	ZPHS, Madala, Muppalla (M)	9849894519	Telugu
7	Sk. Jilani Basha, HM	SBNR Mpl Corp. High School, Manipuram, Guntur	9440307545	Hindi
8	B.Rajiv Ratna, SA (Hindi)	ZPHS, Mutluru, Vatticherukuru (M)	8247494327	Hindi
9	G.Siva Kumar, SA (Hindi)	ZPHS, Vangipuram, Prathipadu (M)	9959948915	Hindi
10	SK.Abdul Khadar	ZPHS, Kavuru, Chilakaluripet (M)	9491502248	Hindi
11	G.V.S.Basavaiah, SA(Hindi)	ZPHS, Bodipalem, Kakumanu (M)	9989365600	Hindi
12	P.Ganga Jyothi, SA (Hindi)	ZPHS, JM Puram, Gurazala (M)	9491670660	Hindi
13	M.Lakshmi, SA (Eng)	Assessment Cell, DCEB, Guntur	9440616545	English
14	T.Raghu Babu, SA (Eng)	ZPHS, Adigoppula, Durgi (M)	9949274911	English
15	A.V.N.S.Prasad	ZPHS, Kornepadu, Vatticherukuru(M)	9492614809	English
16	T.Anji Reddy, SA (Eng)	ZPHS, Kakani, Narasaraopet (M)	9866562260	English
17	G.V.L.Narasimha Rao, SA (Eng)	ZPHS, Miriyala, Karempudi (M)	9440226931	English
18	G.Srinivasa Reddy, SA(Eng)	ZPHS, Nandigama, Sattenapalli (M)	7780728991	English
19	B.Abigail, SA (Eng)	ZPHS, Jonnalagadda, Guntur Rural(M)	9866709774	English
20	M.J.Ashok Kumar, SA (Eng)	ZPHS, Vipparla Reddy Palem, Rompicherla (M)	9963031301	English
21	N.Radha Krishna Murthy, SA (Eng)	ZPHS, Karumanchi, Savalyapuram (M)	9182950920	English
22	Ch.Srinivasa Rao, SA (Eng)	ZPHS, Gogulamudi, Pedanandipadu (M)	9866904828	English
23	T. Sitamahalakshmi, SA(Eng)	Govt. Boys Hs, Guntur	9393903143	English

మోడల్ పేపర్ - 1
(తెలుగు పేపర్ - 1)

తరగతి : 10

గరిష్ఠమార్కులు : 50

కాల వ్యవధి : 2 గం. 45 ని.లు

విద్యార్థులకు సూచనలు :-

1. అన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయాలి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకోడానికి 15 ని.లు, జవాబులు వ్రాయడానికి 2 గం. 30 ని.లు సమయం కేటాయించబడింది
3. భాషాంశాలకు సంబంధించిన లక్ష్యాత్మక ప్రశ్నలకు జవాబులను ప్రధాన సమాధాన పత్రంలోనే వ్రాయాలి. అంతేగానీ ప్రశ్నపత్రంలో వ్రాసి ప్రధాన సమాధాన పత్రంతో జతచేసి ఇవ్వకూడదు.
4. భాషాంశాలకు సంబంధించిన సమాధానాలను ఒకేచోట వరుస క్రమంలో వ్రాయాలి.
5. సమాధానాలు స్పష్టంగా వ్రాయాలి.

I. అవగాహన-ప్రతిస్పందన (16 మార్కులు)

1. ఈ క్రింది పద్యాలలో ఒకదానికి ప్రతిపదార్థం వ్రాయండి.

4 x 1 = 4

అ) దెసలను కొమ్మ లొయ్యనతి దీర్ఘములైన కరంబులన్ బ్రിയం
బెసగగ నూదినిక్కి రజనీశ్వరుడున్న త లీల బేర్చు నా
కసమను పేరి భూరుహము కాంతనిరంతర తారకా లస
త్కుసుమచయంబు గోయుటకొకో యన బ్రాకె సముత్సుకాకృతిన్.

(లేదా)

ఆ) వేదపురాణ శాస్త్ర పదవీనదవీయసి యైన పెద్ద ము
త్తైదువ కాశికా నగర హాటకపీఠ శిఖా ధిరూఢ య
య్యాదిమశక్తి సంయమివరా ! యిటురమ్మని పిల్చెహస్త సం
జ్ఞాదర లీల రత్న ఖచితాభరణంబులు ఘల్లుఘల్లనన్

2. ఈ క్రింది పద్యాలలో ఒకదానిని పాదభంగం లేకుండా పూరించి భావం వ్రాయండి.

4

అ. తనదేశంబు స్వభాష

.....

.....

.....భక్త చింతామణి !

(లేదా)

ఆ. ఆయేమీ - ? యొక రాణివాసమును.....

.....

.....

.....యౌద్ధత్యమౌర్వన్ జుమీ !

క్రింది పరిచిత గద్యాన్ని చదివి ప్రశ్నలకు వాక్య రూపంలో సమాధానం వ్రాయండి.

4 x 1 = 4

మేము ఈ పుస్తకంలో 118 మందిని మాత్రమే ఎంచుకున్నది మా పరిమితుల రీత్యానే. మరింత ఆర్థిక వెసులుబాటు వుంటే అంతే ప్రాముఖ్యం గల మరో రెండు మూడు వందలమంది ఈ పుస్తకంలో వుండేవారు ఇది మొదటి పుస్తకమే. తరువాతి పుస్తకాలలో వాళ్ళూ ఒక క్రమంలో పరిచయమవుతారు. వీరినే ఎందుకు ఎంచుకున్నారనేదానికి ఇది మా ఎంపిక అనడం కంటే సమాధానం ఏముంటుంది ఆ యా రంగాలలో వాళ్ళుచేసిన కృషి మొట్టమొదటిగా ఒక ప్రత్యేకరంగంలో అడుగిడినపుడు వాళ్ళెదుర్కొన్న సంక్లిష్ట సందర్భాలు వీటన్నిటినీ పరిగణనలోకి తీసుకున్నాం. ఈ స్త్రీలను ఏ వరుసలో వుంచాలనే ప్రశ్నకు కాలక్రమమే సరైనదనిపించింది. ఒకే సమయంలో పలు రంగాలలో పని చేసిన స్త్రీలను ఒక వరుసలో వుంచడం వల్ల ఒక సమగ్రత వస్తుందనిపించింది.

ప్రశ్నలు :-

3. ఈ పుస్తకంలో ఎంత మందిని ఎంచుకున్నారు ?
4. వరుసక్రమం కోసం వారు ఎంచుకున్న మార్గం ఏమిటి ?
5. పలు రంగాలలో పనిచేసిన స్త్రీలను ఒక వరుసలో వుంచడంవల్ల ఏమి వస్తుందనిపించింది ?
6. ఈ పేరా ఏ పాఠ్యభాగం లోనిది ?

ఈ క్రింది పరిచిత పద్యాన్ని చదివి ప్రశ్నలకు సమాధానం వ్రాయండి.

4 x 1 = 4

పొదిలి యొండొండ దివియును భువియు దిశలు

బొదివికొనియుండు చీకటి ప్రోవువలన

మిక్కుటంబుగ గాటుక గ్రుక్కినట్టి

కరవటంబన జగదండ ఖండమమరె

ప్రశ్నలు :-

7. భూమండలం ఎలా వుంది ?
8. ఆకాశం, భూమి ఎలా కలిసి పోయాయి ?
9. బ్రహ్మాండం ఏ విధంగా ఉంది ?
10. ఈ పద్యం ఏ పాఠ్య భాగంలోనిది ?

II. వ్యక్తీకరణ - స్వీయరచన : (22 మార్కులు)

అ. క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానాలు వ్రాయండి.

7 x 2 = 14

11. పీరిక ప్రక్రియను పరిచయం చేయండి.
12. శతకమధురిమ పాఠ్యభాగ ఉద్దేశం రాయండి.
13. అయ్యలరాజు రామభద్రుని గురించి మీకు తెలిసిన విషయాలు వ్రాయండి.
14. కష్టం ఒకళ్ళది, ఫలితం మరొకళ్ళది - దీనిపై రచయిత ఉద్దేశ్యం ఏమిటి ?
15. గోరంతదీపాలు కథానిక అందించిన ఐదు విషయాలు తెలపండి ?
16. సోన్దేవుడు శివాజీని ఎలా శాంతపరిచాడు ?
17. మహిళావరణం పుస్తక ప్రచురణలో సంపాదకులకు సహాయపడిన వారెవరు ?

ఈ క్రింది వానిలో అంతర్గత ఎంపిక ద్వారా రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానం వ్రాయండి.

2 x 4 = 8

18. మానవ ప్రస్థానంలో కళ, కవిత, విజ్ఞానం ఏ విధంగా తోడ్పడ్డాయి ?

(లేదా)

భిక్ష పాఠ్యభాగ సారాంశాన్ని మీ సొంత మాటల్లో రాయండి.

19. చిత్ర గ్రీవం పాఠం ఆధారంగా పావురాల జీవనవిధానాన్ని గూర్చి రాయండి.

(లేదా)

మంచి మిత్రుల కలయిక జీవితాన్ని ఎలా మలుపు తిప్పుతుందో ధన్యుడు పాఠం ఆధారంగా వివరించండి.

II. భాషాంశాలు:

20. వృత్త్యనుప్రాసాలంకారాన్ని సోదాహరణంగా వివరించుము ?

2

21. “చిక్కని పాలపై మిసిమి చెందిన మీగడ పంచదారతో” ఈ పద్యపాదాన్ని గురు లఘువులు గుర్తించి గణవిభజన చేసి యతిప్రాసలను గుర్తించండి.

4

ఈ క్రింది లక్ష్యాత్మక ప్రశ్నలకు సమాధానం వ్రాయండి.

12 x $\frac{1}{2}$ = 6

22. అన్యతమాడుట కంటే మౌనము మేలు. (గీతగీసిన పదానికి అర్థం వ్రాయండి.)

23. వికసించిన పుష్పాల వద్దకు భృంగాలు వస్తాయి. (గీతగీసిన పదానికి అర్థం వ్రాయండి.)

24. దేహము వ్యాయామము వలన ధృఢ మగును. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు వ్రాయండి.)

25. శివాజీ యవన దేశపు అంగనను తల్లిగా గౌరవించాడు. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు వ్రాయండి.)

26. కమలములకు సూర్యుడు స్నేహితుడు. (గీతగీసిన పదాల నానార్థ పదం)

27. అహిమకరుడు పడమటి దిక్కున అస్తమిస్తాడు. (గీతగీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థం వ్రాయండి.)
28. తెలియక చేసిన దోషములు పట్టించుకోవద్దు. (గీతగీసిన పదానికి ప్రకృతిని గుర్తించండి.)
- ఎ) దోషగు బి) తప్పు సి) దోషము డి) దోబగు
29. స్త్రీలను గౌరవించాలి. (గీతగీసిన పదానికి వికృతి వ్రాయండి.)
30. ముత్యపు చిప్పలో ముత్యాలు అత్యంత ఆకర్షణీయంగా వున్నాయి.
(ఈ వాక్యంలో లులనల సంధి పదాన్ని గుర్తించండి.)
31. సంస్కృత వాఙ్మయం ప్రపంచంలో అతి పురాతనమైనది. (గీతగీసిన పదాన్ని విడదీస్తే)
32. వన్నెచిన్నెలు అప్పురస్త్రీల స్వంతం. (గీతగీసిన పదం ఏ సమాసం)
33. సంస్కరణోద్యమాల ఫలితంగా సమాజంలో మూఢాచారాలు తొలిగాయి.
(గీతగీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం వ్రాయండి.)

సమాధానాలు

2.అ) తనదేశంబు స్వభాష నైజమతమున్ అస్మత్పదాచారముల్

తనదేశాత్మల నెత్తెఱంగున సదాతానట్లు ప్రేమించి, త

ద్భనతా వాష్టికి సాధనంబులగు సత్కార్యములన్ జేయఁగా

ననువౌ బుద్ధి యొసంగుమీ ప్రజకు దేవా ! భక్త చింతామణీ !

భావం :- భక్తుల పాలిట చింతామణియైన ఓ దైవమా ! ఎవరైనా తన శరీరమును, ఆత్మను ఎట్లా అభిమానిస్తారో, ఆ విధముగనే తన మాతృదేశమును, మాతృభాషను, మతమును, సదాచార సంపన్నతను అభిమానించేటట్లు వాటి ఔన్నత్యమును పెంపొందించు కార్యదక్షతను, నా ప్రజలకు ప్రసాదించు.

3. 118 మంది ఎంచుకొన్నారు.
4. “కాలక్రమం” వారు ఎంచుకున్న మార్గం.
5. సమగ్రత వస్తుందనిపించింది.
6. మా ప్రయత్నంలోనిది.
7. చీకట్లతో నిండిపోయి నల్లగా ఉంది.
9. కాటుక నింపిన బరినె అన్నట్లు బ్రహ్మాండం ఉన్నది.
10. వెన్నెల పాఠంలోనిది.
11. పీఠిక ప్రకియను పరిచయం చేయండి.

జ. పీఠిక :- ఒక గ్రంథాన్ని, ఆ గ్రంథం నేపథ్యాన్ని లక్ష్యాలను పరిచయం చేస్తూ ఆ గ్రంథ రచయితగానీ వేరే రచయితగానీ, విమర్శకుడు గానీ రాసే పరిశీలనాత్మక పరిచయ వాక్యాలను పీఠిక అంటారు. దీనికి ముందమాట, ప్రస్తావన, తొలిపలుకు, మున్నుడి, ఆముఖం మొదలైన పేర్లుకూడా ఉన్నాయి. స్థూలంగా

ఆ గ్రంథంలోని ముఖ్య విషయం ఈ పీఠికలో ప్రతిఫలిస్తూ ఉంటుంది.

12. శతక మధురిమ పాఠ్యభాగ ఉద్దేశ్యం రాయండి.

జ. విశిష్టమైన సాహిత్య ప్రక్రియల్లో పద్యం ఒకటి. శతకాలు నైతిక విలువలను పెంపొందింపజేస్తాయి. భావి జీవితాన్ని తీర్చిదిద్దుతాయి. శతక పద్యాల్లోని నైతిక విలువలను తెలపడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

13. అయ్యలరాజు రామభద్రుని గురించి మీకు తెలిసిన విషయాలు రాయండి.

జ. అయ్యలరాజు రామభద్రుడు :- ఈయన శ్రీ||శ|| 16వ శతాబ్దినాడు. కడపజిల్లా ఒంటిమిట్ట ప్రాంతంలో జన్మించాడు. శ్రీకృష్ణదేవరాయల ఆస్థానంలోని అష్టదిగ్గజ కవులలో ఒకరుగా పేరు పొందారు.

‘రామాభ్యుదయం’ పేరుతో శ్రీరామ కథను 8 ఆశ్వాసాల ప్రబంధంగా మలిచాడు. రామభద్రుని కవితా సామర్థ్యం ఎంతో చమత్కారంతో కూడకొని ఉంటుందని అతని పద్యాలలోని వర్ణనలద్వారా ఋజువు అవుతోంది. ఈయనకు ‘చతుర సాహిత్య లక్షణ చక్రవర్తి’ ‘ప్రతివాది మదగజ పంచానన’ అనే బిరుదులు ఉన్నాయి.

14. కష్టం ఒకళ్ళది, ఫలితం మరొకళ్ళది - దీనిపై రచయిత ఉద్దేశం ఏమిటి ?

జ. పేదల నోళ్ళు కొట్టి కడుపులు మాడ్చి, ఉన్నదంతా ఊడ్చుకుపోయి - బ్యాంకులలోనూ, ఇనుప పెట్టెలలోనూ కుప్పలు పోసి కూర్చుని అనుభవిస్తున్నారు ఈనాందారులు.

అందుకే కష్టం ఒకళ్ళది, ఫలితం మరొకళ్ళది అని రచయిత అభిప్రాయపడ్డాడు.

15. గోరంతదీపాలు కథానిక అందించిన ఐదు విషయాలు తెలపండి.

జ. 1) అనాథబాలురు కొడిగట్టిన దీపాలు వంటివారు. కొంచెం సానుభూతితో కొడిని దులిపి నూనెపోసి వత్తి ఎగదోస్తే గోరంతదీపం ఎప్పటికీ అప్పటికీ వెలుగును ఇస్తుంది.

2) ప్రతివ్యక్తి మానవత్వంతో అనాథలను, అభాగ్యులను చేరదీసి తగిన సాయం చేయాలి.

3) దిక్కులేని వాళ్ళను చేరదీసి ఆశ్రయం కల్పిస్తే వారు జీవితాంతం కృతజ్ఞతగా ఉంటారు.

4) సాయం పొంది అభివృద్ధిలోకి వచ్చినటువంటివారు కొందరికి సాయంగా నిలబడతారు.

5) తమ సాయంతో అనాథలు అభివృద్ధిలోకి వస్తే, సాయం చేసిన వారి మనస్సు ఆనందంతో నిండిపోతుంది.

16. సోన్దేవుడు శివాజీని ఎలా శాంతపరిచాడు ?

జ. 1) సోన్దేవుడు విజయోత్సవ గర్వంతో అలా ప్రవర్తించానని, క్షమించమని శివాజీని కోరుకొన్నాడు.

2) నాలో ఎలాంటి దురుద్దేశం లేదని, మీ ఆజ్ఞను మితిమీరనని చెప్పి శివాజీని సోన్దేవుడు శాంతపరిచాడు.

17. మహిళావరణం పుస్తక ప్రచురణలో సంపాదకులకు సహాయపడిన వారెవరు ?

జ. 1) విలువైన సలహాలు ఇచ్చినది ఎస్.ఆర్., శంకరన్, అక్కినేని కుటుంబరావు.

2) గ్లోసరీ తయారుచేసింది నాగార్జున.

3) డిజైన్లో సహకరించినది రాజ్ మోహన్ తేళ్ళ.

20. వృత్తాను ప్రాసాలంకారం. “ఒక వాక్యంలో / పద్యంలో ఒకే అక్షరం అనేక సార్లు ఆవృత్తి కావడం వృత్తానుప్రాసాలంకార లక్షణం.

ఉదా : అడిగెదనని కడువడి జను

నడిగిన దన మగుడ నుడుగడని నడయుడుగున్

21. భ ర న భ భ ర వ

U II U IU III U II U II U IU IU

చిక్కని పాలపై మిసిమి చెందిన మీగడ పంచదారతో

ఈ పద్య పాదంలో 'భ ర న భ భ ర వ' అనే గణాలున్నాయి. ఇది ఉత్పలమాల పద్య పాదం. ఉత్పలమాల పద్యంలో నాలుగు పాదాలుంటాయి. ప్రతి పాదంలోనూ

'భ ర న భ భ ర వ' అనే గణాలుంటాయి. ఇందులో ప్రాస నియమం వుంటుంది. ప్రతి పాదంలోనూ 10 వ అక్షరం యతి స్థానం.

ఈ పద్యంలో 'క్క' ప్రాసాక్షరం. 'చెం' యతి స్థానం.

22. అసత్యం

23. తుమ్మెదలు

24. శరీరము, కాయము

25. ఉవిద, స్త్రీ

26. మిత్రుడు

27. చల్లనివి కాని కిరణాలు కలిగిన వాడు - సూర్యుడు

28. సి) దోషము

29. ఇంతి

30. ముత్యము + లు = ముత్యాలు

31. వాక్ + మయం

32. ద్వంద్వ

33. సంస్కరణ కొరకు ఉద్యమాలు

మోడల్ పేపర్ - 2

(తెలుగు పేపర్ - 1)

తరగతి : 10

కాల వ్యవధి : 2 గం. 45 ని.లు

గరిష్టమార్కులు : 50

విద్యార్థులకు సూచనలు :-

1. అన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయాలి
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకోడానికి 15 ని.లు, జవాబులు వ్రాయడానికి 2 గం. 30 ని.లు సమయం కేటాయించబడింది
3. భాషాంశాలకు సంబంధించిన లక్ష్యాత్మక ప్రశ్నలకు జవాబులను ప్రధాన సమాధాన పత్రంలోనే వ్రాయాలి. అంతేగానీ ప్రశ్నాపత్రంలో వ్రాసి ప్రధాన సమాధాన పత్రంతో జతచేసి ఇవ్వకూడదు.
4. భాషాంశాలకు సంబంధించిన సమాధానాలను ఒకేచోట వరుస క్రమంలో వ్రాయాలి.
5. సమాధానాలు స్పష్టంగా వ్రాయాలి.

I. అవగాహన-ప్రతిస్పందన : (16 మార్కులు)

1. ఈ క్రింది పద్యాలలో ఒకదానికి ప్రతిపదార్థం వ్రాయండి.

4 x 1 = 4

అ) తన చూపంబుధి మీద జాచి శ్రవణద్వంద్వంబు రిక్కించి వం
చిన చంచద్భుజముల్ సముత్కట కటీసీమంబులన్ బూన్చి తో
క నభోవీధికి బెంచి యంఘులిరియంగా బెట్టి బిట్టాది గ్ర
క్కున నక్కొండ యడంగ ద్రొక్కి పయికింగుప్పించి లంఘించుచోన్.

(లేదా)

ఆ) “మా సర్దారుడు తొందరస బడి యసన్నార్గంబునన్ బోయె, నీ
దోసంబున్ గని నొచ్చు కోకు నిను జేర్తున్ నీ గృహంబిప్పుడే,
నా సైన్యంబును దోడుగా బనిచెదన్ నా తల్లిగా దోడుగా
దోసిళ్లన్ నడిపింతు నీ కనులయందున్ దాల్చి సారంపుమీ”

2. ఈ క్రింది పద్యాలలో ఒకదానిని పాదభంగం లేకుండా పూరించి భావం వ్రాయండి.

1 x 4 = 4

అ. నీరము తప్త లోహమున

.....

.....

..... గొల్చు వారికిన్

(లేదా)

ఆ. వడిగొనిరేకులుప్ప తిల

.....

.....

..... నిండువెన్నెలన్

క్రింది పరిచిత గద్యాన్ని చదివి ప్రశ్నలకు వాక్య రూపంలో సమాధానం వ్రాయండి.

4 x 1= 4

రాత్రి ఏడు గంటల ప్రాంతంలో గంట కొడతారు. గంట శబ్దం చెవిని పడడంతో పిల్లలందరూ బిల బిలా వచ్చి గుమిగూడతారు. ఒక్కొక్కడి చేతిలో ఒక కంచం, మంచినీళ్ళకు ఒక లోటా వుంటాయి. అందరూ అక్కడ చేరే సరికి ఆయన ఉయ్యాల పీట మీదనుంచి లేచి నిలబడతారు. ఆయన నిలబడితే పిల్లలందరు లేచి వరుసగా నిలబడతారు. అందరూ కలసి గొంతెత్తి పాడుకుంటూ ముందుకు కదులుతారు. ఒక్కొక్కరుగా ముందుకు కదులుతుంటే ఒక చోట కంచంలో అన్నం వేస్తారు. మరోచోట పులుసు పోస్తారు. ఇంకోచోట మజ్జిగ అన్నం వడ్డిస్తారు. చెవులకింపుగా పాడుకుంటూ ఆ పిల్లలందరూ అన్నం వడ్డించుకునే దృశ్యము - కన్నులపండుగగా వుంటుంది.

ప్రశ్నలు :-

3. గంట ఎప్పుడు కొడతారు ?
4. పిల్లల చేతిలో ఏమి వుంటాయి ?
5. కన్నుల పండుగగా వుండే దృశ్యమేది ?
6. ఈ గద్యం ఏ పాఠ్యభాగం లోనిది ?

ఈ క్రింది పరిచిత పద్యాన్ని చదివి ప్రశ్నలకు వాక్య రూపంలో సమాధానం వ్రాయండి.

4 x 1= 4

గిరి కారుక నిర్గతమై

హరి శరమపుడసుర వర పురాభిముఖంబై

సురగరుడ దురవలోక

త్వరతో జనె నొక మహారవంబుదయింపన్

ప్రశ్నలు :-

7. అసుర పురము అంటే ఏది ?
8. పై పద్యంలో ధనుస్సు అనే అర్థాన్ని సూచించే పదం ఏది ?
9. హనుమంతుడు ఎలా దూసుకు వెళ్ళాడు ?
10. ఈ పద్యాన్ని చదివి ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి.

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత : (22 మార్కులు)

అ. క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానాలు వ్రాయండి.

7 x 2 = 14

11. శతక ప్రక్రియను నిర్వచించండి.
12. 'గోరంతదీపాలు' పాఠ్యభాగ నేపథ్యాన్ని వ్రాయండి.
13. ధనగోపాల్ ముఖర్జీ గురించి మీకు తెలిసిన విషయాలు వ్రాయండి.
14. భారతదేశ భాగ్యకల్పలతలని శివాజీ ఎవరిని ఎలా కీర్తించాడు ?
15. వెన్నెలను వర్ణించడానికి కవి ఏ ఏ అంశాలను ఎన్నుకున్నాడు ?
16. రాజధాని నగరానికి ఉండవలసిన లక్షణాలు ఏమిటి ?
17. సంసార విష వృక్షానికి రెండు ఫలములు అమృతతుల్యములు. ఈ మాటలను వివరించండి.

ఈ క్రింది వానిలో అంతర్గత ఎంపిక ద్వారా రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానం వ్రాయండి.

2 x 4 = 8

18. మానవ ప్రస్థానంలో కళ, కవిత, విజ్ఞానం తోడున్నాయని కవి వర్ణించాడు కదా. దీనినెలా సమర్థిస్తావు ?

(లేదా)

అతిథి మర్యాదలతో పూర్వకాలానికి ఇప్పటికీ ఉన్న తేడాలు వివరించండి ?

19. "20 వ శతాబ్ది చరిత్ర నిర్మాతలు స్త్రీలే" అన్న మాటలను సమర్థిస్తూ మీ అభిప్రాయం రాయండి.

(లేదా)

అమరావతి సాంస్కృతిక వైభవాన్ని వివరించండి.

II. భాషాంశాలు:

20. ఉత్పేక్షాలంకారాన్ని సోదాహరణంగా వివరించండి.

2

21. "కరిరాజున్ బినతంతు సంతతులచే గట్టన్ విజృంభించు వా" ఈ పద్యపాదాన్ని గురు లఘువులు గుర్తించి గణవిభజన చేసి యతిప్రాసలను గుర్తించండి.

4

ఈ క్రింది లక్ష్యాత్మక ప్రశ్నలకు సమాధానం వ్రాయండి.

12 x $\frac{1}{2}$ = 6

22. రాత్రంతా పొలంలో జాగారం చేశారు. (గీతగీసిన పదానికి అర్థం వ్రాయండి.)

23. స్త్రీల చేతలకు సూడిగములు అందాన్ని ఇస్తాయి. (గీతగీసిన పదానికి అర్థం వ్రాయండి.)

24. పారాశర్యుడు భారతాన్ని రచించాడు. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు వ్రాయండి.)

25. శివుని మూడోకంటియందు అనలము రగులుతున్నది. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు వ్రాయండి.)

26. ఆహారంలో పండ్లు ఎక్కువగా తీసుకుంటే ప్రయోజనాలు ఎక్కువ. (గీతగీసిన పదాల నానార్థ పదం)

27. దేవదానవులు పయోధిని తరచి అమృతం సాధించారు. (గీతగీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థం వ్రాయండి.)
28. గోల్కొండ కోటకు ఎత్తైన ప్రాకారం వుంది. (గీతగీసిన పదానికి వికృతిని గుర్తించండి.)
 ఎ) గోడ బి) తడక సి) ప్రహారీ డి) కుడ్యము
29. మంచి గొనము లను గురువుగారి నుండి నేర్చుకున్నాను. (గీతగీసిన పదానికి ప్రకృతి వ్రాయండి.)
30. దురాశ దుఃఖానికి చేటు.
 (ఈ వాక్యంలో విసర్గ సంధి పదాన్ని గుర్తించండి.)
31. చంటి పిల్లలకు వంటాముదం ఎంతో ఉపయోగం. (గీతగీసిన పదం ఏ సంధి)
32. వ్యాసుడు భిక్షాపాత్ర ను విసిరి కొట్టాడు. (గీతగీసిన పదం ఏ సమాసం)
33. శ్రద్ధాసక్తులు లేనిదే చదువు అబ్బదు. (గీతగీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం వ్రాయండి.)

సమాధానాలు

3. రాత్రి ఏడు గంటల ప్రాంతంలో గంట కొడతారు.
4. ఒక కంచం, మంచినీళ్ళు ఒక లోటా పిల్లచేతిలో ఉంటాయి.
6. గోరంతదీపాలు లోనిది.
7. లంకా నగరం అసురపురం.
8. ధనస్సు అనే అర్థాన్ని సూచించే పదం కార్ముకం.
9. సుర గరుడ దురవలోక త్వరతో హనుమంతుడు సముద్రాన్ని దాటుతున్నాడు.
10. మహారవం ఎందుకు ఉదయించింది ?
11. శతక ప్రక్రియను నిర్వచించండి.
- జ. శత అంటే నూరు (వంద) అని అర్థం. శతకం అంటే నూరు పద్యాలు కలది అని అర్థం. ఏదైనా ఒక మకుటంతో నూరు పద్యాలు రాస్తే అది శతకం అవుతుంది. ఇవి నీతి, భక్తి, వైరాగ్యాలు బోధిస్తాయి. ఈ పద్యాలు వేటికవే స్వతంత్ర భావంతో ఉంటాయి.
12. 'గోరంతదీపాలు' పాఠ్యభాగ నేపథ్యాన్ని వ్రాయండి.
- జ. అనాథ బాలలను చేరదీసి వారి ప్రాథమిక అవసరాలు తీర్చి విద్యాబుద్ధులు నేర్పితే వారు మట్టిలో మాణిక్యాలుగా మారతారు. సమాజ సేవచేసే తలపు గల ఒక వ్యక్తి రైలులో కనపడిన ఒక బాలున్ని చేరదీసి విద్యావంతునిగా ఎదగజేయగా ఆ బాలుని కృతజ్ఞతా భావం, వాళ్లిద్దరి మధ్య వుండే మానవ సంబంధాలను తెల్పుటమే 'గోరంతదీపాలు' పాఠ్యభాగ నేపథ్యం.

13. ధనగోపాల్ ముఖర్జీ గురించి మీకు తెలిసిన విషయాలు వ్రాయండి.

జ. ఈ పాఠ్యభాగాన్ని రచించినది ప్రముఖ బెంగాలీ రచయిత ధనగోపాల్ ముఖర్జీ. 20వ శతాబ్దానికి చెందినవాడు. ఈయన వ్రాసిన చిత్రగ్రీవం అనే గ్రంథం 1928లో 'న్యూబెరీ మెడల్'ను గెలుచుకొంది. 1922లో ఈయన వ్రాసిన "కరిది ఎలిఫెంట్", 1928 లో వ్రాసిన "గోండ్ దిహంట్" 1924లో రాసిన "హరిశా దిజంగిల్ ల్యాడ్" పుస్తకాలు ప్రాచుర్యం పొందాయి.

14. భారతదేశ భాగ్యకల్పలతలని శివాజీ ఎవరిని ఎలా కీర్తించాడు ?

జ. భారతదేశంలో నడయాడే దేవతలు వంటివారు భారతీయ స్త్రీలు సతీ సావిత్రీ, సతీ అనసూయ, సుమతి, సీతాదేవి - వీరు భారతదేశ భాగ్యకల్పలతలు.

15. వెన్నెలను వర్ణించడానికి ఏ యే అంశాలను ఎన్నుకొన్నాడు ?

జ. చకోర పక్షులు, చంద్రకాంతపు శిలలు, స్త్రీల చిరునవ్వు, కలువపూలు, వెన్నెల పాల సముద్రం వలె ఉన్నది.

16. రాజధాని నగరానికి ఉండవలసిన లక్షణాలు ఏమిటి ?

జ. విశాలమైన భవనాలు, రహదారులు, నిరంతర విద్యుత్తు, నీటి వసతి. అన్ని ప్రాంతాలకు సమాన దూరంలో ఉండాలి.

17. సంసార విషవృక్షానికి రెండు ఫలములు అమృతతుల్యములు ఆ మాటలను వివరించండి.

జ. సంసారమనే విష వృక్షానికి రెండు ఫలాలు అమృతం వంటివి ఉన్నాయి.

కావ్యామృత రసపానం, సజ్జన సాంగత్యం.

20. ఉత్పేక్షాలంకారం. "ఉపమాన ధర్మ సామ్యం చేత ఉపమేయం ఉపమానంగా ఊహించబడుట" ఉత్పేక్షాలంకారం లక్షణం.

ఉదా : "నిశాసతికెత్తిన క్రొత్త తోపు బెందరయన నొప్పె

సాంధ్యనవ ధీదితి పశ్చిమ దిక్కటంబునన్"

21. స భ ర న మ య వ

IIU UII UIU III UUU IUU IU

కరిరా జున్బిస తంతుసం తతుల చేగట్టన్ విజృంభిం చు వా

ఈ పద్య పాదంలో స భ ర న మ య వ అనే గణాలున్నాయి. ఇది మత్తేభ పద్య పాదం. మత్తేభ వృత్తంలో నాలుగు పాదాలుంటాయి. ప్రతిపాదంలో స భ ర న మ య వ అనే గణాలుంటాయి.

ఇందులో ప్రాస నియమం వుండును. ప్రతిపాదంలోనూ 14వ అక్షరం యతిస్థానం ఈ పద్యంలో 'రి' ప్రాసాక్షరం. 'గ' యతి స్థానం.

22. మేలుకొను
23. గాజులు
24. వ్యాసుడు, బాదరాయణుడు
25. అగ్ని / నిప్పు
26. ఫలములు
27. నీటికి నిధి - సముద్రము
28. సి) ప్రహారీ
29. గుణము
30. దురాశ
31. అత్యసంధి
32. చతుర్థి తత్పురుష
33. శ్రద్ధయును, ఆసక్తియును

మోడల్ పేపర్ - I

ప్రథమ భాష - తెలుగు - పేపరు - II

మాదిరి ప్రశ్నాపత్రం

తరగతి : 10)

(మార్కులు : 50)

(సమయం : 2-45 ని॥

విద్యార్థులకు సూచనలు :

- 1) ప్రశ్నాపత్రంలో మూడు సెక్షన్లు ఉంటాయి.
- 2) ప్రశ్నాపత్రం చదువుకోవడానికి 15 ని॥లు జవాబులు రాయడానికి 2.30 ని॥ల సమయం ఉంటుంది.
- 3) అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు సమాధానపత్రంలోనే రాయాలి.
- 4) సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రముగా రాయాలి.

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన : (16 మార్కులు)

1. రామాయణంలోని ఒక కాండ నుండి ఇవ్వబడిన కింది వాక్యాలను సంఘటననుసరించి సరియైన క్రమంలో రాయండి. 4 x 1 = 4

- అ) రావణుడు అదే అదనుగా సన్యాసి వేషంలో సీత సమక్షానికి వచ్చాడు.
ఆ) మారీచుడు బంగారులేడిగా మారి శ్రీరామ ఆశ్రమ ప్రాంతంలో తిరుతుచున్నాడు.
ఇ) జటాయివు రావణుడిని ఎదురించాడు. ఇద్దరి మధ్య పోరు హోరా హోరీగా సాగింది.
ఈ) హా లక్ష్మణా ! హా సీతా ! అని బిగ్గరగా అరుస్తూ ప్రాణాలు విడిచాడు.

2. కింది అపరిచిత పద్యాలను చదివి, ఒకదానికి అర్థవంతంగా భావం రాయండి. 4 x 1 = 4

నీళ్ళలోన చేప నెరిమాంసమాశకు
గాలమందు చిక్కి కూలునట్లు
యాశపుట్టి మనుజుడా రీతి చెడిబోవు
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ.

(లేదా)

తలనుండు విషము ఫణికిని
వెలయంగా తోకనుండు వృశ్చికమునకున్
తల తోకయనక యుండును
ఖలునకు నిలువెల విషము గదరా సమతీ !

ఈ క్రింది అపరిచిత గద్యాన్ని చదివి, ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. 4 x 1 = 4

నిరక్షరాస్యత, కుటుంబ ఆర్థిక పరిస్థితులు కరువు కాటకాల కారణంగా లక్షలాది పిల్లలు చిన్న వయస్సులోనే కార్మికులుగా మారిపోవుచున్నారని అంతర్జాతీయ కార్మిక నిర్వహణ సంస్థ తన సర్వేలో వెల్లడించింది. మన భారతదేశంలో ఆంధ్రరాష్ట్రంలో అత్యధిక బాలకార్మికులు ఉన్నారు. బాలకార్మిక వ్యవస్థను నిర్మూలించడానికి తగిన చర్యలు తీసుకుంటామనే ప్రకటనలు కేవలం పత్రికలకు మాత్రమే పరిమితమయ్యాయి. బాలకార్మిక నిర్మూలన చట్టం అమలులోకి వస్తే నిరక్షరాస్యతను తొలగించవచ్చు. సంపూర్ణ అక్షరాస్యత సాధించవచ్చు. భారతదేశంలో బాలకార్మికులు ఎనిమిది కోట్ల మంది ఉన్నారని గ్లోబల్ మార్కెటింగ్ నెట్వర్క్ చైల్డ్ లేబర్ అనే అంతర్జాతీయ సంస్థ పేర్కొంది.

3. పిల్లలు బాలకార్మికులుగా ఎందుకు మారుతున్నారు ?
4. నిరక్షరాస్యతను తొలగించాలంటే ప్రభుత్వం ఏం చేయాలి ?
5. పై పేరా దేని గురించి చెబుతున్నది ?
6. పై గద్యం ఆధారంగా ఒక ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

ఈ క్రింది ప్రకటనను చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

4 x 1 = 4

పత్రికా ప్రకటన

2019 - 20 లో నిర్వహించబడిన పదవ తరగతి పబ్లిక్ పరీక్షలలో జిల్లా నుండి ఉత్తమ గ్రేడులు సాధించిన 40 మంది విద్యార్థినీ విద్యార్థులు మేథా పురస్కారము నిమిత్తము ఎంపిక చేయబడి యున్నారు. ఎంపిక కాబడిన వారికి ఈ విషయం ఇదివరలో తెలియజేయడమైనది.

కావున సంబంధిత విద్యార్థులు తమ తల్లిదండ్రులతో మార్కుల జాబితా, హాల్ టికెట్టు నకళ్ళు తీసుకుని ది. 10.9.2020 మేథా సేవాసమితి, కృష్ణ లంక, విజయవాడ వారి కార్యాలయము నందు మ. 2 గం||లకు జరిగే సభలో విద్యార్థులకు మేథా పురస్కారములు అందజేయబడునని తెలియజేయడమైనది.

ప్రశ్నలు :-

7. ప్రకటన ఎవరు ఇచ్చారు ?
8. మేథా పురస్కారము ఎవరికి ఇస్తారు ?
9. కృష్ణలంక ఎక్కడ ఉంది ?
10. పురస్కారము ఇచ్చే తేదీ ఏది ?

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత. (22 మార్కులు)

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి.

5 x 2 = 10

11. మంథర పాత్ర స్వభావాన్ని రాయండి.
12. “నీవు యుద్ధంలో అలసిపోయావు సేద తీర్చుకొని రేపు రా” అని రావణుడితో రాముడు పలికిన మాటలను బట్టి మీరేమి గ్రహించారు ?
13. హనుమంతుడు ఆత్మహత్యకు సిద్ధపడ్డాడు కదా! దానికి కారణం ఏమిటి ?
14. “శోకం నుంచి శ్లోకం పుట్టింది” - ఈ మాటల ద్వారా మీకేం అర్థమైంది ?
15. కిష్కింధలో వానరులు మధువనాన్ని ఎందుకు ధ్వంసం చేశారు ?

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు 10 లేక 12 వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి.

1 x 4 = 4

16. రామాయణంలో మనం తెలుసుకోవలసిన ముఖ్య విషయాలను రాయండి.

(లేదా)

సీతా లక్ష్మణ సమేతుడై శ్రీరాముడు వనవాసానికి వెళ్ళడానికి గల పరిస్థితులను విశ్లేషించండి.

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సృజనాత్మకంగా జవాబులు వ్రాయండి.

2 x 4 = 8

17. స్త్రీలపై జరుగుతున్న దాడులను, అఘాయిత్యాలను నిరోధించాలని కోరుతూ కరపత్రం తయారు చేయండి.

(లేదా)

వసంతకాలం ప్రకృతి అందాలను వర్ణిస్తూ కవితాత్మకంగా రాయండి.

18. హనుమంతుడి శక్తి యుక్తులను వర్ణించిన కవిని ప్రశంసిస్తూ మీ మిత్రుడికి లేఖ రాయండి.

(లేదా)

అమరావతి గొప్పదనాన్ని వివరిస్తూ వ్యాసం రాయండి.

III. భాషాంశాలు. (12 మార్కులు)

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు కోరిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

3 x 2 = 6

19. “నీరు కారిపోవడం” - ఈ జాతీయం అర్థం వివరించి సొంతవాక్య ప్రయోగం చేయండి.

20. “ఇతరుల మీద లేనిపోని మాటలు (చాడీలు) చెప్పడం” అని చెప్పడానికి ఏ జాతీయాన్ని ఉపయోగిస్తాం ? ఆ జాతీయంతో సొంతవాక్యం రాయండి.

21. వృద్ధాశ్రమంలోని వృద్ధుల దీనగాథలు విని అధికారుల గుండెలు బరువెక్కాయి. - ఈ వాక్యంలోని జాతీయాన్ని గుర్తించి, ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తామో రాయండి

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు కోరిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

12 x $\frac{1}{2}$ = 6

22. చంపకవతియను పట్టణంబు గలదు - ఈ వాక్యాన్ని ఆధునిక వచనంలోకి మార్చి రాయండి.

23. “మా ఇంటికి గుడువరమ్ము” - దీనికి సరైన ఆధునిక వచనాన్ని గుర్తించి రాయండి.

అ) మా ఇంటికి కుడవరమ్ము

ఆ) మా ఇంటికి తినడానికి రా

ఇ) మా ఇంట్లో తినుటకు రావలసినది

24. రవి రోజూ బట్టల షాపుకు వెళతాడు. బట్టలు కొంటాడు. రవి చేత ఫ్యాంటు షర్టులు కుట్టబడతాయి.

పై వాక్యాలలోని కర్మణి వాక్యం గుర్తించి రాయండి.

25. వ్యాసుని చేత భిక్షాపాత్ర పగలగొట్ట బడింది. - ఈ కర్మణివాక్యం కర్తరి వాక్యంగా మారితే ఇలా ఉంటుంది. (ఖాళీ పూరించండి)

వ్యాసుడు భిక్షాపాత్ర పగలగొట్టాడు.

26. ప్రజ్ఞ పద్యాలు బాగా పాడిందని అందరనుకుంటున్నారు. ఈ వాక్యాన్ని ప్రత్యక్ష కథనంలోకి మార్చి రాయండి.

27. ఈ క్రింది వాటిలో సరైన పరోక్ష కథన వాక్యాన్ని గుర్తించండి.

అ) “మేము ఆడటానికి వెళ్తున్నాం” అని బాలికలు అన్నారు.

ఆ) తాము ఆడటానికి వెళ్తున్నామని బాలికలు అన్నారు.

ఇ) తాము ఆడటానికి వెళ్తున్నాం “అని బాలికలు అన్నారు.”

28. సహజను పాట పాడమని అడిగాను. (ఈ వాక్యం వ్యతిరేకార్థంలోకి మారినప్పుడు ఇలా మారుతుంది.)

సహజను పాట పాడమని

29. కింది పదాలలో వ్యతిరేకార్థాన్నిచ్చే క్రియను గుర్తించి రాయండి.

చూసి, ఎగిరితే, చదవక, వింటూ

30. కింది వాటిలో సరైన జతను ఎంపిక చేయండి.

అ) మాట్లాడుతూ - క్షార్థకం

ఆ) కష్టపడితే - చేదర్థకం

ఇ) నవ్వి - శత్రుర్థకం

31. పరీక్షల్లో చూసి రాయవద్దు - ఈ వాక్యం ?

అ) సామర్థ్యార్థక వాక్యం

ఆ) అనుమత్యర్థక వాక్యం

ఇ) నిషేధార్థక వాక్యం

32. అశ్వని, రాధ అక్కాచెల్లెండు. - ఇది ఏ రకమైన వాక్యం ?

అ) సంశ్లిష్ట వాక్యం

ఆ) సంయుక్త వాక్యం

ఇ) కర్మణి వాక్యం

33. "లోపలకు రావచ్చు" అనే అనుమత్యర్థక వాక్యాన్ని ప్రార్థనార్థక వాక్యంగా మార్చి రాయండి.

తెలుగు పేపర్ - II సమాధానాలు

జవాబులు :

3. నిరక్షరాస్యత, కుటుంబ ఆర్థికపరిస్థితులు, కరువుకాటకాల కారణంగా పిల్లలు బాల కార్మికులుగా మారుతున్నారు.
4. బాల కార్మిక నిర్మూలన చట్టం అమలు చేయడం ద్వారా ప్రభుత్వం నిరక్షరాస్యతను తొలగించవచ్చు.
5. బాలకార్మిక వ్యవస్థ గురించి చెబుతున్నది.
6. తగిన విధంగా ప్రశ్న తయారు చేయాలి.
7. మేథా సేవాసమితి, విజయవాడ వారు ప్రకటన ఇచ్చారు.
8. పదవతరగతి పబ్లిక్ పరీక్షల్లో ఉత్తమ గ్రేడు సాధించిన విద్యార్థులకు ఇస్తారు.
9. కృష్ణలంక విజయవాడలో ఉంది.
10. ది. 10.9.2020 న పురస్కారం ఇస్తారు.
11. 1) కైకేయి అత్తవారింటికి వచ్చినప్పుడు ఆమె వెంట వచ్చిన అరణపు దాసి మంధర.
2) చెప్పుడు మాటలు చెప్పే గుణం కల్గినది. దుర్మార్గువు ఆలోచనలు కల్గిన స్త్రీ.
12. 1) రాముడు దయాహృదయుడని గ్రహించాను
2) శత్రువులను కూడా ప్రేమించే గుణం కలవాడని గ్రహించాను.
3) యుద్ధంలో అలసిపోయిన వారితో పోరాటం చేయకూడదని తెలుసుకొన్నాను.
13. 1) లంకంతా తిరిగినా సీత జాడను కనిపెట్టలేకపోవడం.
2) సీతజాడ తెలియకుండా రాముడి వద్దకు వెళ్ళే, అందరి దుఃఖానికి కారకుడవుతాడని భావించడం.
14. 1) వాల్మీకి తమసా నదిలో స్నానం చేయడం.
2) క్రౌంచ పక్షుల జంటను చూడడం.
3) వేటగాడు క్రూరబాణంతో మగపక్షిని నేలకూల్చడం.
15. 1) సీత జాడ కనుక్కొన్నానని హనుమంతోషంతో వానరులకు చెప్పడం.
2) ఆనందోత్సాహంతో వానరులంతా మధువనానికి చేరడం.
3) తేనెలు తాగిన మైకంలో మధువనాన్ని ధ్వంసం చేయడం.
19. నిరుత్సాహపడడం, నీరసించడం
20. చెప్పుడు మాటలు
అత్తచెప్పిన చెప్పుడు మాటలువిని సానియా దురుసుగా మాట్లాడింది.
21. గుండెలు బరువెక్కిాయి.
“మిక్కిలి బాధతో ఉండుట” అని తెలిపే సందర్భంలో ఈ జాతీయాన్ని ఉపయోగిస్తాం.
22. చంపకవతి అనే పట్టణం ఉంది.
23. మా ఇంటికి తినడానికి రా.

24. రవి చేత ఫ్యాంటు షర్టులు కుట్టబడతాయి.
25. ను
26. “ప్రజ్ఞ పద్యాలు బాగా పాడింది” అని అందరు అనుకుంటున్నారు.
27. తాము ఆడటానికి వెళ్తున్నామని బాలికలు అన్నారు.
28. అడగలేదు
29. చదవక
30. కష్టపడితే - చేదర్థకం
31. నిషేధార్థక వాక్యం
32. సంయుక్త వాక్యం
33. దయచేసి మీరు లోపలికి రండి

మోడల్ పేపర్ - II

ప్రథమ భాష - తెలుగు - పేపరు - II

మాదిరి ప్రశ్నాపత్రం

తరగతి : 10)

(మార్కులు : 50)

(సమయం : 2-45 ని॥

విద్యార్థులకు సూచనలు :

- 1) ప్రశ్నాపత్రంలో మూడు సెక్షన్లు ఉంటాయి.
- 2) ప్రశ్నాపత్రం చదువుకోవడానికి 15 ని॥లు జవాబులు రాయడానికి 2.30 ని॥ల సమయం ఉంటుంది.
- 3) అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు సమాధానపత్రంలోనే రాయాలి.
- 4) సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రముగా రాయాలి.

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన. (16 మార్కులు)

1. రామాయణంలోని ఒక కాండ నుండి ఇవ్వబడిన కింది వాక్యాలను సంఘటననుసరించి సరియైన క్రమంలో రాయండి. 4 x 1 = 4

- అ) దశరథుడి మాటలకు విశ్వామిత్రుడు అగ్గిమీద గుగ్గిలమైనాడు.
ఆ) మిథిలలో అహల్యాగేతముల పెద్దకుమారుడైన శతానందుడు రామదర్శనం చేసుకున్నాడు.
ఇ) ఇచ్చినమాట ప్రకారం జనకుడు సీతారాముల వివాహం జరపడానికి సంసిద్ధుడయ్యాడు.
ఈ) నారద మహర్షి ఒకనాడు ముని శ్రేష్ఠుడైన వాల్మీకి ఆశ్రమానికి వచ్చాడు.

2. కింది అపరిచిత పద్యాలను చదివి, ఒకదానికి అర్థవంతంగా భావం రాయండి. 4 x 1 = 4

సత్యసూక్తి ఘటించు ధీజడిమ మాన్పు
గౌరవమొసంగు జనులకు కలుష మడచు
కీర్తి ప్రకటించు చిత్త విస్ఫూర్తి జేయు
సాధుసంగంబు సకలార్థ సాధనంబు

(లేదా)

ఎప్పుడు తప్పులు వెదకెడు
నప్పురుఘని గొల్వగూడదది యెట్లన్నన్
సర్పంబు పడగ నీడను
కప్ప వసించిన విధంబు గదరా సుమతీ !

- ఈ క్రింది అపరిచిత గద్యాన్ని చదివి, ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. 4 x 1 = 4

భూమ్మీదకంటే సముద్ర జీవుల పాలిటే ప్లాస్టిక్ ఎక్కువ ప్రమాదకరమని పర్యావరణ వేత్తలు ఆందోళన చేస్తున్న సంగతి తెలిసిందే. తాజాగా ఓ తిమింగలం కడుపులో ఏకంగా 100 కిలోల ప్లాస్టిక్ బయటపడడం దీన్ని బలపరుస్తుంది. వారం కిందట స్కాట్లాండ్లోని హోరిస్ బీచ్ ఒడ్డుకు చనిపోయిన తిమింగలం ఒకటి కొట్టుకొచ్చింది. దాదాపు 20 టన్నుల బరువున్న ఆ తిమింగలాన్ని అక్కడినుంచి తరలించేందుకు ప్రయత్నించారు. కానీ కుదర్లేదు.

దాని కడుపు నుంచి ప్లాస్టిక్ రాళ్ళు, కప్పులు, బ్యాగులు, గ్లోవ్స్, వలలు, బంతులు వంటివి బయటపడ్డాయి. తిమింగలాన్ని అక్కడే పాతి పెట్టారు.

3. పర్యావరణ వేత్తలు దేని గురించి ఆందోళన చెందుతున్నారు ?
4. తిమింగలం కడుపులో ఎంత ప్లాస్టిక్ బయట పడింది ?
5. పై పేరా దేని గురించి చెబుతున్నది ?
6. పై గద్యం ఆధారంగా ఒక ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

ఈ క్రింది ప్రకటనను చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

4 x 1 = 4

భరతమాతను కాపాడుకుందాం !

సోదర సోదరీ మణులారా !

అఖండ సౌభాగ్య సంపదలు కల్గినది మన భారతదేశం. శాంతికి నిలయం. సంస్కృతి సాంప్రదాయాలకు ఆలవాలం. ప్రపంచానికే తలమానికం మనదేశం. మహాత్ముడు నేర్పిన అహింసను తప్పక పాటించాం. అన్నదమ్ములన్న మధుర భావనతో భారతీయులందరం జీవించాం.

ఇప్పుడు జాతి, కుల, మత వివక్షలు మనలను పిశాచాల్లాగా పట్టి పీడిస్తున్నాయి. అవినీతి, లంచగొండితనం సమాజంలో వేళ్ళూనుకొన్నాయి. ఈ సామాజిక రుగ్మతలను తొలగించి ప్రజలలో మానవీయ, నైతిక విలువలను పెంపొందించుకోవడానికి మనందరం చేయి చేయి కలిపి ముందడుగు వేద్దాం.

సంస్కార భారతి,
మంగళగిరి.

ప్రశ్నలు :-

7. కరపత్రాన్ని ఎవరు ప్రచురించారు ?
8. పై కరపత్రంలో పేర్కొన్న సామాజిక రుగ్మతలు ఏవి ?
9. ఈ కరపత్రం దేనికి సంబంధించినది ?
10. పై కరపత్రం ఆధారంగా ఒక ప్రశ్నను తయారు చేయండి ?

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత. (22 మార్కులు)

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి.

5 x 2 = 10

11. అంజనేయుడి పాత్ర స్వభావాన్ని రాయండి.
12. “కాలి అందెలు మాత్రం, మా వదిన గారివే. ఆమెకు నిత్యం పాదాభివందనం చేయడం వల్ల గుర్తు పట్టాను” అని రాముడితో లక్ష్మణుడు పలికిన మాటలను బట్టి మీరేం గ్రహించారు ?
13. విభీషణుడు తన అన్న రావణుడి వైపు ఉండకుండా శ్రీరాముణ్ణి శరణు కోరడానికి గల కారణం ఏమిటి ?
14. తన వద్దకు వచ్చిన సీతారామలక్ష్మణులను అగస్త్య మహర్షిలా అనుగ్రహించాడు ?
15. తల్లి దండ్రులకు అయోధ్య ప్రజలకు శ్రీరాముడంటే పరమ ప్రీతి ఎందుకు ?

ఈ క్రింది ప్రశ్నకు 10 లేక 12 వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి.

1 x 4 = 4

16. సీతాన్వేషణ వృత్తాంతం రాయండి

(లేదా)

రామాయణం ఆధారంగా అన్నదమ్ముల అనుబంధాన్ని విశ్లేషించండి.

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సృజనాత్మకంగా జవాబులు వ్రాయండి.

2 x 4 = 8

17. పల్లె గొప్పతనాన్ని తెలిపే నినాదాలు, సూక్తులు రాయండి.

(లేదా)

పాఠశాలకు విచ్చేసిన యువ కవిని ఇంటర్వ్యూ చేయడానికి అవసరమైన ప్రశ్నావళిని రూపొందించండి.

18. “కోపం తగ్గించుకోవడం మంచిది” అనే అంశాన్ని వివరిస్తూ సోదరికి లేఖ రాయండి.

(లేదా)

వాతావరణం కాలుష్యం వల్ల కొన్ని పక్షిజాతులు అంతరించిపోతున్నాయి. అలాంటి వాటిలో ఒక పక్షి పిల్లలతో మాట్లాడినట్లుగా సంభాషణను ఊహించి రాయండి.

III. భాషాంశాలు. (12 మార్కులు)

3 x 2 = 6

19. “కాలధర్మం చెందడం” ఈ జాతీయం అర్థాన్ని వివరించి, సొంతవాక్య ప్రయోగం చేయండి.

20. “పదే పదే చెప్పడం” అని తెలపడానికి ఏ జాతీయాన్ని ఉపయోగిస్తాం ? ఆ జాతీయంతో సొంతవాక్యాన్ని రాయండి.

21. మా ఎం.ఎల్.ఎ. గారు రాజకీయాలను కాచివడపోసిన వ్యక్తి. ఈ వాక్యంలో ఉన్న జాతీయాన్ని గుర్తించి, దానిని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తామో రాయండి.

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు కోరిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

12 x $\frac{1}{2}$ = 6

22. “ఇప్పుడు నా వృత్తాంతము పరులతో జెప్పికోలును యుక్తము గాదు” ఈ వాక్యాన్ని ఆధునిక వచనంలో రాయండి.

23. “తమంబనే నామంబును విననీక” ఈ వాక్యానికి సరైన ఆధునిక వచనాన్ని గుర్తించి రాయండి.

అ) తమమనే నామము విననీయకుండా

ఆ) చీకటనే పేరు వినబడనీయకుండా

ఇ) చీకటనే నామంబును విననట్లు

24. ఆచార్య నాగార్జునుడు బౌద్ధ మతాచార్యుడు. విజయపురిలో శ్రీపర్వత విద్యాపీఠం నాగార్జునిచే స్థాపించబడింది. ఈ విద్యాలయంలో 7700 మంది బౌద్ధభిక్షువులుండే వారు. - ఈ వాక్యాలలోని కర్మణి వాక్యాన్ని గుర్తించి రాయండి.

25. “చిన్నప్పుడే” అనే కథ అళ్వారు స్వామిచే రాయబడింది. ఈ వాక్యం కర్తరి వాక్యంగా మారినప్పుడు ఇలా ఉంటుంది. (ఖాళీ పూరించండి)

అళ్వారు స్వామి “చిన్నప్పుడే” అనే కథను

26. “నా తప్పును క్షమించండి” అని సోనదేవుడు అన్నాడు. ఈ వాక్యాన్ని పరోక్ష కథనంలోకి మార్చి రాయండి.

27. ఈ క్రింది వాటిలో సరైన ప్రత్యక్ష కథన వాక్యాన్ని గుర్తించి రాయండి.

అ) రమేశ్ “నేను రాను” అని రాజుతో అన్నాడు.

ఆ) తాను రానని రమేశ్ రాజుతో అన్నాడు.

ఇ) “రమేశ్, తాను వస్తానని” రాజు అన్నాడు.

28. మా గురువుగారిని మా ఇంటికి రమ్మన్నాను. (ఈ వాక్యం వ్యతిరేకార్థంలో ఇలా మారుతుంది.)

మా గురువుగారిని మా ఇంటికి

29. కింది వాటిలో సరైన జతను ఎంపిక చేయండి.

చదివి - వర్తమానకాల అసమాపక క్రియ

పరిగెత్తుతూ - భూతకాల అసమాపక క్రియ

విన్నారు - సమాపక క్రియ

30. కింది వాటిలో వ్యతిరేకార్థాన్నిచ్చే క్రియను గుర్తించి రాయండి.

తిని, వదిలి, నిర్ణయిస్తే, మాట్లాడక

31. “నీరులేక పంటలు పండలేదు” - ఈ వాక్యం ?

అ) సందేహార్థక వాక్యం

ఆ) ఆశ్చర్యార్థక వాక్యం

ఇ) హేత్వర్థక వాక్యం

32. ఒక వాక్యంలో అసమాపక క్రియలు ఒకటి కంటే ఎక్కువగా ఉంటే ఆ వాక్యం ?

అ) సంయుక్త వాక్యం

ఆ) సంశ్లిష్ట వాక్యం

ఇ) అనుమత్యర్థక వాక్యం

33. “రోహిత్ బొమ్మలు చక్కగా గీయగలడు” ఈ సామర్థ్యార్థక వాక్యాన్ని ప్రశ్నార్థక వాక్యంగా మార్చి రాయండి.

తెలుగు పేపర్ - II సమాధానాలు

మాదిరి ప్రశ్నాపత్రం

జవాబులు :

3. భూమ్మీద కంటే సముద్ర జీవుల పాలిటే ప్లాస్టిక్ ఎక్కువ ప్రమాదకరమని పర్యావరణ వేత్తలు ఆందోళన చెందుతున్నారు.
4. తిమింగలంలో 100 కిలోల ప్లాస్టిక్ బయటపడింది.
5. పై పేరా సముద్రజీవులపై ప్లాస్టిక్ ప్రభావం గురించి చెబుతున్నది.
6. తగిన విధంగా ప్రశ్న తయారు చేయాలి.
7. సంస్కారభారతి మంగళగిరివారు కరపత్రాన్ని ప్రచురించారు.
8. పై కరపత్రంలో పేర్కొన్న సామాజిక రుగ్మతలు జాతి, కుల మత వివక్షలు, అవినీతి, లంచగొండితనం మొ॥నవి.
9. భారతీయులందరిలో నైతిక విలువలను పెంపొందించడానికి పై కరపత్రం రూపొందించబడింది.
10. తగిన విధంగా ప్రశ్నలు తయారు చేయాలి.
11. 1) ఆంజనేయుడు మహాబలవంతుడు
2) కార్యదీక్షాపరుడు.
3) శ్రీరామ భక్తుడు. మధురమైన వాక్కు కలవాడు.
12. 1) వదిలమ్మ సీతమ్మను కన్నతల్లిగా భావించినవాడు లక్ష్మణుడు.
2) సీతమ్మకు నిత్యం పాదాభివందనం చేశాడని గ్రహించాను.
3) అన్నా వదినెలను తల్లిదండ్రులుగా భావించి పూజించాలని గ్రహించాను.
13. 1) విభీషణుడు ధర్మ పరాయణుడు.
2) తన అన్నయ్య చేసిన పని అధర్మమని గ్రహించి రావణుడిని వీడి రాముణ్ణి శరణు కోరాడు విభీషణుడు.
3) అధర్మాన్ని సమర్థించకుండా ధర్మాన్ని కాపాడటంకోసమే విభీషణుడు శరణు వేడాడు.
14. 1) శిష్యసమేతంగా అగస్త్యుడు సీతారామలక్ష్మణులకు ఎదురేగి అతిథిమర్యాదలు జరిపించాడు.
2) దివ్యధనుస్సు, అక్షయతూణీరాలు, అమోఘమైన ఖడ్గాన్ని శ్రీరాముడికి బహుకరించాడు అగస్త్యుడు.
3) సీతాదేవిని అభినందించడం.
15. 1) శ్రీరాముడు సద్గుణరాశి.
2) రూపంలోనూ, గుణంలోనూ శ్రేష్ఠుడు, మహావీరుడు
3) మంచిగుణాలకు పాదైన శ్రీరాముడంటే అందరికీ పరమ ప్రీతి.

III. భాషాంశాలు : (12 మార్కులు)

19. మరణించు, చనిపోవు

ఇటీవల ప్రముఖ నటుడు గొల్లపూడి మారుతీరావుగారు కాలధర్మం చెందారు.

20. చెవినిల్లు కట్టుకొని పోరు.

తమ్ముడు ప్రవర్తన గురించి అన్నయ్య చెవినిల్లు కట్టుకొని పోయినా లాభం లేకుండా పోయింది.

21. కాచివడపోసిన

“ఎంతో అనుభవం కల్గిన” అని చెప్పే సందర్భంలో ఈ జాతీయాన్ని వాడతారు.

22. ఇప్పుడు నా వృత్తాంతం ఇతరులతో చెప్పడం యుక్తం కాదు.

23. చీకటనే పేరు వినబడనీయకుండా

24. విజయపురిలో శ్రీపర్వత విద్యాపీఠం నాగార్జునిచే స్థాపించబడింది.

25. రాశారు

26. తన తప్పును క్షమించాడని సోన్ దేవుడు అన్నాడు.

27. రమేశ్ “నేను రాను” అని రాజుతో అన్నాడు.

28. రమ్మనలేదు

29. విన్నారు - సమాపక క్రియ

30. మాట్లాడక

31. హేత్వర్థక వాక్యం

32. సంశ్లిష్ట వాక్యం

33. రోహిత్ చక్కగా బొమ్మలు గీస్తాడా ?

Second Language - HINDI

Model Paper - I

Class : X

Max. Marks : 100

Time : 3.15 Hrs.

I. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए ।

12 x 1 = 12

1. मनु मेरा मित्र है । (रेखांकित शब्द का तत्त्व रूप पहचानिए ।)

शत्रु	सगा	मीत
-------	-----	-----

2. कल विवाह में तुम जरूर आना । (क्रिया विशिष्ट शब्द पहचानिए ।)

3. '1948' अक्षरों में लिखिए ।

4. बिहार — लोकगीत प्रसिद्ध हैं । (सही कारक चिह्न पहचानिए ।)

का	से	के
----	----	----

5. भोज - माघ की जोड़ी सराहनीय है । (वाक्य के आधार पर सही जोड़ी पहचानकर लिखिए ।)

भोज - माघ - द्वन्द्व समास, सराहनीय - तत्पुरुष समास

6. युद्ध के समय सैनिकों में बड़ा उन्माद था । (रेखांकित शब्द का संधी विच्छेद कीजिए ।)

7. जानने की इच्छा रखने वाला । (एक शब्द में लिखिए ।)

8. लक्ष्मी बाई ने अंग्रेजी की नींद हुराम करदी भी । (रेखांकित मुहावरे का अर्थ पहचानकर लिखिए ।)

तंग करना	जगना	उठना
----------	------	------

9. गायक गीत गाता है । (लिंग बदलकर फिर से पूरी वाक्य लिखिए ।)

10. जंगल में मोर नाचता है । (वचन बदलकर फिर से पूरा वाक्य लिखिए ।)

11. मैं पानी पीता हूँ । (वाक्य को भविष्य काल में बदलकर लिखिए ।)

12. मनोहर उसका गाँव जाता है । (शुद्ध रूप में लिखिए ।)

II. अ) प्रश्न संख्या 13 से 18 तक दिये गये गद्यांश, पद्यांश एवं पत्र पढ़कर, निर्देश के अनुसार उत्तर दीजिए ।

13. निम्न लिखित गद्यांश पढ़कर उत्तर अनुच्छेद में से ही पहचानकर लिखिए ।

4 x 1 = 4

भारतीय नारी स्वावलम्बी होती है । उन्हे आप पर पूर्ण विश्वास होता है । वे अपने पैरों पर स्वयं खड़े होना चाहती है । पुरुषा धिबयता उनके लिए असहनीय होती है । वे अपने स्वतंत्रता की स्वयं रक्षा करना जानती हैं । ऐसी नारियाँ ही स्वराज्य को बनाए रखने में सक्षम होती हैं । दुनिया भर में ये प्रशंसनीय होती हैं ।

प्रश्न :-

अ) 'ता' प्रत्यय से बना शब्द पहचानकर लिखिए ।

आ) 'स्व' उपसर्ग से बना शब्द पहचानकर लिखिए ।

इ) 'अविश्वास' शब्द का विलोम शब्द लिखिए ।

ई) 'स्त्री' का पर्याय शब्द लिखिए ।

14. निम्न लिखित गद्यांश पढ़कर दिये गये प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में लिखिए । 4 x 1 = 4

वैज्ञानिक भूवैज्ञानिक थे । वे अपने दोस्तों के साथ बगीचे में बैठे पानी की समस्या पर चर्चा कर रहे थे । कुछ देर बाद शाम ढल गयी और सभी लोग अपने अपने घर चले गये । प्रो. दीपेश वहीं लॉन पर बैठे आकाश की ओर देखकर कुछ सोच रहे थे कि अचानक उनकी नज़र एक तारे पर पड़ी जो नाचता हुआ पृथ्वी की ओर आ रहा था ।

प्रश्न :-

अ) पानी की समस्या पर चर्चा कहाँ हो रही थी ?

आ) कुछ देर बाद क्या ढल गयी ?

इ) प्रो. दीपेश की नज़र किस पर पड़ी ?

ई) 'वैज्ञानिक' शब्द में कौन - सा प्रत्यय है ?

15. निम्नलिखित गद्यांश पढ़कर दिये गये प्रश्नों के उत्तर विकल्पों से चुनकर लिखिए । 4 x 1 = 4

मैं उनकी इस नयी युक्ति से नतमस्तक हो गया । मुझे आज सचमुच लघुता का अनुभव हुआ और भाई साहब के प्रति मेरे मन में श्रद्धा उत्पन्न हुई । मैंने सजल आँखों से कहा - हरगिज नहीं । आप जो कुछ फरमा रहे हैं, वह बिलकुल सच है और आपको कहने का अधिकार है ।

प्रश्न :-

अ) लेखक उनकी नयी युक्ति से क्या होगये ? ()

A) सुख होगये

B) नतमस्तक होगये

C) नराज होगये

D) हारगये

आ) आज सचमुच किसका अनुभव हुआ ? ()

A) अपनी लघुता

B) अपनी विशालता

C) अपनी नीचता

D) अपना बडापन

इ) भाई साहब के प्रति लेखक मन में क्या उत्पन्न हुई ? ()

A) घृणा

B) भय

C) अहंकार

D) श्रद्धा

ई) लेखके ने कैसी आँखों से कहा ? ()

A) सुखी आँख

B) सजल आँख

C) नम आँख

D) बंद आँख

16. निम्न लिखित पद्यांश पढ़कर दिये गये प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में लिखिए । 4 x 1 = 4

ऊँच - नीच का भेद मिटाकर, दिल में प्यार बसायेंगे ।

नफरत का हम तोड़ कुहासा, अमृत रस सरसायेंगे ॥

हम निराशा दूर भगाकर, फिर विश्वास जगायेंगे ।

हम भारतवासी दुनिया को पावन धाम बनायेंगे ॥

प्रश्न :-

अ) ऊँच नीच का भेद कौन मिटायेंगे ?

आ) अमृत रस क्या करेंगे ?

इ) भारतवासी किसे दूर भगाना चाहते हैं ?

ई) भारतवासी किसे पावन धाम बनाना चाहते हैं ?

17. निम्न लिखित पद्यांश पढ़कर दिये गये प्रश्नों के उत्तर विकल्पों से चुनकर उत्तर पुस्तिका में लिखिए ।

4 x 1 = 4

असफलता एक चुनौती है, इसे स्वीकार करो,
क्या कमी रह गई देखो और सुधार करो ।
संघर्ष का मैदान छोड़ कर मत भागो तुम ।
कुछ किसे बिना ही जय - जय कार नहीं होती ,
कोशिश करने वालों की कभी हार नहीं होती ।

प्रश्न :-

अ) असफलता क्या है ?

A) चुनौती B) नारा C) गुण D)

आ) कमी रह गई तो क्या करें ?

A) हढ़ाएँ B) सुनें C) सुधारें D) हंसे

इ) हमें कौनसा मैदान छोड़कर नहीं भागना चाहिए ?

A) खेल का B) युद्ध का C) संघर्ष का D) रेता के

ई) कुछ - किये बिना ही क्या नहीं होती ?

A) जय-जयकार B) हाहाकार C) हँस-हँस कर D) रो-रोकर

18. निम्न लिखित विज्ञापन पढ़कर दिये गये प्रश्नों के उत्तर विकल्पों में से चुनकर लिखिए । 4 x 1 = 4

प्रश्न :-

अ) एक कौन सा करें ?

A) अच्छा B) बुरा C) भला D) हिम्मत का

आ) गली मोहल्ला कैसे रखें ?

A) स्वच्छ B) गन्दा C) गीले D) हरे - भरे

इ) चित्र में महिलाएँ क्या डाल रही है ?

A) पैसे B) पानी C) कचरा D) खाना

ई) कचरा सदा किसने डाल

A) कूड़ेदान में B) नाली में
C) गलियों में D) मोहल्लों में

प्रत्येक प्रश्न का उत्तर पंक्तियों में लिखिए ।

2 x 4 = 8

19. रैदास जी का साहित्यिक परिचय दीजिए ।

20. हिंदी भाषा का प्रचार विदेशों में कैसे हो रहा है ?

III. निम्न लिखित प्रश्नों के उत्तर दो या तीन वाक्यों में लिखिए ।

8 x 2 = 16

21. कवि के अनुसार कण - कण का अधिकारी कौन है ?

22. बिहारी ने सोने को धतुरे से अधिक नशीला बताया । क्यों ?

23. बिदेसिया लोकगीत की क्या विशेषता है ?

24. स्वराज्य प्राप्ति के विषय में बाबा गंगादास ने क्या कहा था ?

25. टेसी थॉमस के बारे में आप क्या जानते हैं ?

26. चित्रा ने विदेश जाकर क्या किया ?

27. राजू के प्रति नये स्कूल के साथियों का व्यवहार कैसा था ?

28. अकाल की समस्या के निवारण के लिए राजा ने क्या - क्या उपाय सोचे होंगे ।

IV. निम्न लिखित निबंधात्मक प्रश्नों के उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए ।

अ) किसी एक प्रश्न का उत्तर 8 - 10 पंक्तियों में लिखिए ।

1 x 8 = 8

29. पतंजी ने वर्षा ऋतु का सुंदर चित्रण "बरसते बादल" कविता में किया । अपने विचार लिखिए ?

30. रहीम के दोहों का भाव अपने शब्दों में लिखिए ?

आ) किसी एक प्रश्न का उत्तर 8 - 10 पंक्तियों में लिखिए ।

1 x 8 = 8

31. हामीद के मन में बड़े बुजुर्गों के प्रति सम्मान की भावना थी । "ईदगाह" कहानी के आधार पर लिखिए ।

32. "दक्षिणी गंगा गोदावरी" में गोदावरी नदी का सजीव चित्रण मिलता है । इस पर अपने विचार लिखिए ।

इ) दिये गये संकेती के आधार पर कहानी लिखिए ।

1 x 8 = 8

33. एक जंगल में एक कौआ था । एक दिन - भटक रहा था । गर्मियों के दिन - प्रायार लगी । - पानी नहीं मिला । - उड़ता गया । - - घड़ा में डाली - - तक नहीं आ रहा है । - - उपाय सूझा । आस - पास छोटे - छोटे - - डालने लगा । - - ऊपर आगाया । - - बुझाकर वहाँ से उड़ गया ।

अथवा

एक टोपी बेचने वाला व्यापारी - - बेचता था । एक दिन दोपहर - - थक कर एक पेड़ के नीचे - । उसने - - गठरी एक तरफ रख दी । थोड़ी देर - नींद आ गई । पेड़ पर कुछ बंदर - । उन्होंने गठरी - - तकलची स्वभाव के कारण सभी बंदरों - । फिर सभी बंदर मस्ती - । उनकी - नींद खुली - बड़ा दुःखी हुआ । - बंदर बैठे ही कटने लगे । - उपाय सूझा - गठरी पर फेंक ही । - नकल करते हुए - फेंक दी । व्यापारी खुशी से - निकल पड़ा ।

ई) किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखिए ।

1 x 8 = 8

34. पुस्तक प्रदर्शनी देखने जाने हेतु कक्षा अध्यापक के नाम छुट्टी पत्र लिखिए ।

35. मोहल्ले में पीने के पानी की व्यवस्था ठीक करवाने के लिए नगर निगम अधिकारी के नाम शिकायती पत्र लिखिए ।

उ) किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखिए ।

1 x 8 = 8

36. अपने मन पसंद राष्ट्रीय त्यौहार के बारे में लिखिए ।

37. भारत में चल रहे "स्वच्छ भारत" अभियान के बारे में लिखिए ।

Model Paper - I

Key

I. 1. मीत

2. जरूर

3. उन्नीस सौ अड़तालीस

4. के

5. द्वंद्व समास

6. उत् + माद

7. जिज्ञासु

8. तंग करना / परेशान करना

9. गायिका गीत गाती है ।

10. जंगल में मोर नाचते हैं ।

11. मैं पानी पिऊँगा ।

12. मनोहर अपना गाँव जाता है ।

II. 13. अ : स्वतंत्रता

आ : स्वराज्य

इ : विश्वास

ई : नारि

14. अ : पानी की समस्या पर चर्चा बगीचे में हो रही थी ।

आ : कुछ देर बाद शाम ढल गयी ।

इ : प्रो. दीपेश की नज़र एक तारे पर पड़ी ।

ई : “इक” प्रत्यय है ।

15. अ : B - नतमस्तक होगये ।

आ : A - अपनी लघुता

इ : D - श्रद्धा

ई : B - सजल आँख

16. अ : ऊँच - नीच का भेद भारत वासी मिटायेंगे ।

आ : अमृत रस के सरसायेंगे ।

इ : भारत वासी निराशा को दूर भगाना चाहते हैं ।

ई : भारत वासी दुनिया को पावन धाम बनाना चाहते हैं ।

17. अ : A - चुनौती

आ : C - सुधारें

इ : C - संघर्ष का

ई : A - जय - जयकार

18. अ : C - भला

आ : A - स्वच्छ

इ : C - कचरा

ई : A - कूड़ेदाना में

III. 21. कवि के अनुसार कण - कण का अधिकारी कौन है ?

मेहनत ही सफलता की कुँजी है। मेहनत करने वाला व्यक्ति कभी नहीं हारता। वह हमेशा सफल होता है क्योंकि कि काल्पनिक जगत को साकार रूप देनेवाला वही है। इसके कण - कण के पीछे उसी का श्रम है। इसलिथ मेहनत करनेवाला ही कण - कण का अधिकारी है।

22. बिहारी ने सोने को धतूरे से अधिक नशीला बताया। क्यों ?

1. सोने और धतूरे दोनों से मनुष्य में नशा पैदा होता है।
2. धतूरे खाने से मनुष्य में नशा पैदा होता है।
3. सोना मिलने से मनुष्य में उससे भी अधिक नशा पैदा होता है।
4. धतूरे से पैदा हुआ नशा थोड़ा समय रहता है लेकिन सोने से पैदा हुआ नशा जीवन भर रहता है।
5. इसलिथ बिहारी ने सोने को धतूरे से अधिक नशीला बताया।

23. बिदेसिया लोकगीत की क्या विशेषता है ?

1. भोजपुरी में करीब तीस - चालीस बरसों 'बिदेसिया' का प्रचार हुआ है।
2. बिहार में बिदेसिया से बढकर दूसरे गाने लोकप्रिय नहीं हैं।
3. इन गीतों में रसिक प्रियों और प्रियाओं की बात रहती है।
4. गानेवालों के अनेक समूह इन्हें गाते हुए देहात में फिरते हैं।

24. स्वराज्य प्राप्ति के विषय में बाबा गंगादास ने क्या कहा था ?

स्वराज्य प्राप्ति के विषय में बाबा गंगादास ने कहा था कि "जब तक हमारे समाज में छुआ छूत और ऊँच - नीच का भेद नहीं मिट जाता, जब तक हम विलास प्रियता को छोडकर जन सेवक नहीं बन जाते, तब तक स्वराज्य नहीं मिल सकता। वह मिल सकता है केवल सेवा, तपस्या और बलिदान से।

25. टेसी थामस के बारे में आप क्या जानते हैं ?

टेसी थामस की स्कूली पढाई केरला में स्थित अलप्पुझ में हुई। उन्हें गणित और विज्ञान में रुचि थी। "हाथीवाला स्मारक" उन्हें इंजनीयरिंग की पढाई में कोलेज की ओर से मिला। बचपन में ही वे अंतरिक्ष के सपने देखती थी। उनकी सफलता में पाठसाला अध्यापक का बहुत बडा योगदान था। उन्होंने "अग्नि मिजाइल" का अभियान किया था। उनकी पहली मिजाइल 'अग्नि भी'। इसलिथ उनको 'अग्नि पुत्री' का अपनाम दिया गया।

26. चित्रा ने विदेश जाकर क्या किया ?

चित्रा विदेश में जाकर तन मन से अपने काम में जुट गयी। उसकी लगन ने उसकी कला को निखार दिया। विदेशों में उसके चित्रों की धूम मय गयी। मरी भिखारिन के पास रोते बच्चों का 'अनाथ' शीर्षक चित्र पर कई पुरस्कार मिले। समाचार पत्रों में उस चित्र की खूब प्रशंसा हुई।

27. राजू के प्रति नये स्कूल के साथियों का व्यवहार कैसा था ?

1. राजू की टांगे बहुत दुर्बल थी।
2. बच्चे टांगों की ओर संकेत करके मजाक उड़ाते थे।
3. अध्यापक के प्रश्नों के जवाब नहीं देने देते थे।
4. साथियों ने इसे बिलकुल अकेला कर दिया।
5. इस तरह राजू को नये स्कूल में अपने साथियों का हँसी मजाक को सहना पड़ता था।

28. अकाल की समस्या के निवारण के लिए राजा ने क्या - क्या उपाय सोचे होंगे ?

1. अकाल की समस्या को हल करने राजभंडार का अनाज लोगों में बाँटा होगा।
2. अड़ोस - पड़ोस के राज्यों से अनाज उधार लिया होगा।
3. अकाल की समस्या को हल करने के लिए कई बुद्धिमानों, विद्वानों और हाजिर जवाबदारों को बुलाया होगा।
4. अन्य खुशहाल राज्य के राजा से उचित सलाहें लेने का उपाय भी सोचा होगा।

Model Paper - II
Second Language - HINDI

Class : X]

(Max. Marks : 100)

[Time : 3 hrs.

सूचना : 1) प्रश्न पत्र पढ़ने के लिए 15 मिनट का समय निर्धारित है ।

2) सभी प्रश्नों के उत्तर उत्तर - पुस्तिका में ही लिखे ।

3) प्रश्न पत्र में चार भाग हैं ।

भाग - I

I. निम्न लिखित प्रश्नों के उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए ।

12 x 1 = 12

1) शीतल हवा मन को मोहित करती है । (रेखांकित शब्द का सही तत्सम रूप पहचानिए ।)

वीर	गगन	वायु
-----	-----	------

2) रवि धीरे - धीरे चलता है । (क्रिया विशेषण शब्द पहचानिए ।)

3) 1474 - अक्षरों में लिखिए ।

4) धरती — शोभा का प्रमुख कारण वर्षा है । (सही कारक चिह्न पहचानिए ।)

का	की	के
----	----	----

5) हम भारतवासी दुनिया को पावन धाम बनाएँगे ।

(वाक्य के आधार पर सही जोड़ी पहचानकर लिखिए)

i) भारतवासी - तत्पुरुष समास

ii) पावनधाम - बहुव्रीहि समास

6) बेजवाडा के आगे सूर्योदय हुआ । (रेखांकित शब्द का संधि विच्छेद कीजिए)

7) जो विश्वास के साथ काम करता हो । (एक शब्द में लिखिए ।)

8) आतंकवादी देश में तबाही मचा रहे हैं । (रेखांकित मुहावरे का अर्थ क्या है ?)

मरजाना	निराशा होना	नाशकरना
--------	-------------	---------

9) गायक गाना गाता है । (लिंग बदल कर पूरा वाक्य फिर से लिखिए ।)

10) मोहन मिठाई खाता है । (वहच बदल कर पूरा वाक्य फिर से लिखिए ।)

11) गोदावरी के जल में अमोघ शक्ति होगी (वर्तमान काल में बदल कर लिखिए ।)

12) तुम सिनेमा देखता है । (शुद्ध रूप में लिखिए ।)

भाग - II

II. प्रश्न संख्या 13 से 18 तक दिये गये गद्यांश, पद्यांश एवं कर पत्रों को पढ़कर निर्देश के अनुसार उत्तर दीजिए ।

13) निम्नलिखित गद्यांश पढ़कर प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।

पं. जवाहरलाल नेहरू के निधन के बाद लाल बहादुर शास्त्री 9 जून 1964 को भारत के प्रधानमंत्री बने । उस समय देश अत्यंत कठिन परिस्थितियों में था । एक ओर खाद्यन्नों की कमी से देश की जनता त्रस्त थी, दूसरी ओर पाकिस्तान और चीन से लगातार खतरा बना हुआ था । उस समय शास्त्री जी ने यह नारा दिया - जय जवान, जय किसान ।

प्रश्न :- 4 x 1 = 4

अ) 'सरल' शब्द का विलोम शब्द पहचान कर लिखिए ।

आ) 'मृत्यु' शब्द का पर्याय शब्द पहचानकर लिखिए ।

इ) उस समय देश अत्यंत कठिन परिस्थितियों में था । (काल पहचानकर लिखिए)

ई) अति + अंत संधि विच्छेद वाला शब्द पहचानकर लिखिए ।

14) इक्कीसवीं सदी का अब अंत होनेवाला था और बाईसवीं सदी की शुरुआत । पृथ्वी पर मानव ने काफी प्रगति कर ली थी । जनसंख्या पर नियंत्रण कर लिया था । पर्यावरण की समस्या पर लगभग नियंत्रण कर लिया था । लोग सुख चैन से रह रहे थे ।

प्रश्न :- 4 x 1 = 4

अ) पृथ्वी पर किसने काफी प्रगति कर ली थी ?

आ) किस पर नियंत्रण कर लिया था ?

इ) किस समस्या का लगभग हल कर लिया गया था ?

ई) लोग कैसे रह रहे थे ?

15) निम्नलिखित गद्यांश पढ़कर प्रश्नों के उत्तर विकल्पों में से चुनकर लिखिए ।

भारतीय संस्कृति हिंदुस्तान के इतिहास से भी बड़ी है । क्योंकि इतिहास केवल भूतकाल का ही ख्याल करता है । संस्कृति का संबंध भूत, वर्तमान और भविष्य से है । इतिहास अपना भविष्य नहीं जानता । संस्कृति अपने भविष्य के धृवतारे पर निगाह रखकर चलती है ।

प्रश्न :- 4 x 1 = 4

अ) भारतीय संस्कृति किसके इतिहास से भी बड़ी है ?

[]

A) रुस

B) हिंदुस्तान

C) अमेरिका

D) जर्मनी

आ) भूतकाल का ही ख्याल कौन रखता है ?

[]

A) इतिहास

B) भूगोल

C) अर्थशास्त्र

D) विज्ञान शास्त्र

इ) इतिहास अपना क्या नहीं जानता ?

[]

A) वर्तमान

B) भूत

C) भविष्य

D) संस्कृति

ई) किसका संबंध भूत, वर्तमान और भविष्य से है ?

[]

A) इतिहास

B) विज्ञान शास्त्र

C) भूगोल

D) संस्कृति

16) निम्नलिखित पद्यांश पढ़कर प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में लिखिए ।

जो कुछ न्यस्त प्रकृति में है,
वह मनुज मात्र का धन है
धर्मराज उसके कण - कण का
अधिकारी जन - जन है ।

प्रश्न :-

4 x 1 = 4

- अ) धन कहाँ छिपा है ?
आ) भीष्म किसे संदेश दे रहे हैं ?
इ) प्रकृति में रहा धन किसका है ?
ई) प्रकृति के कण - कण का अधिकारी कौन है ?

17) निम्नलिखित पद्यांश पढ़कर प्रश्नों के उत्तर विकल्पों में चुनकर लिखिए ।

विद्याधन सबसे प्रधान है ।
चोर न चोरी कर सकता है
शासक इसे न हर सकता है ।
नहीं बाँट सकता है भाई ॥

प्रश्न :-

4 x 1 = 4

- अ) हमें सबसे प्रधान क्या है ? []
A) पैसे B) बंगला
C) विद्याधन D) गज धन
आ) विद्याधन कौन चोरी नहीं कर सकता है ? []
A) वकील B) चोर
C) अध्यापक D) शासक
इ) कौन विद्याधन हर नहीं सकता ? []
A) डाक्टर B) वकील
C) चोर D) शासक
ई) कौन विद्याधन बाँट नहीं सकता ? []
A) भाई B) चोर
C) शासक D) वकील

18) निम्नलिखित विज्ञापन पढ़कर दिये गये प्रश्नों के उत्तर विकल्पों में से चुनकर लिखिए ।

**जिला परिषद उन्नत पाठशाला
2020 - 2021 के लिए प्रवेश खुले हैं**

सुविधाएँ :

1. यूनिफाम मुफ्त
2. दुपहर भोजन की व्यवस्था
3. मुफ्त पाठ्यपुस्तक
4. 15,000/- रुपये माँ के खाते में
5. विशाल खेल मैदान
6. अच्छी पढाई की व्यवस्था

ज्ञानार्थ आइए - सेवार्थ जाइए

संपर्क करे

मो. 9491502248

प्रश्न :-

4 x 1 = 4

अ) यह करपत्र किस पाठशाला का है ?

[]

- A) समाज कल्याण पाठशाला
B) माध्यमिक पाठशाला
C) गैर सरकारी उन्नत पाठशाला
D) जिला परिषद उन्नत पाठशाला

आ) किस साल के लिए प्रवेश खुले है ?

[]

- A) 2019 - 2020
B) 2020 - 2021
C) 2018 - 2019
D) 2017 - 2018

इ) इस कर पत्र में क्या संदेश दिया गया है ?

[]

- A) ज्ञानार्थ जाइए - सेवार्थ आइए
B) ज्ञानबढाओ - सेवा कम करो
C) ज्ञानार्थ आइए - सेवार्थ जाइए
D) सेवार्थ आइए - मेवा पाइए

ई) संपर्क के लिए दिया गया नंबर कौन - सा है ?

[]

- A) 9492502248
B) 9491502248
C) 9949502248
D) 9491205248

आ) प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 6 पंक्तियों में लिखिए ।

2 x 4 = 8

19) कवइत्रि मीराबाई का परिचय दीजिए ।

20) कलाम के विचार में आदर्श छात्र के गुण क्या हैं ?

भाग - III

III. प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 2 या 3 पंक्तियों में लिखिए ।

8 x 2 = 16

- 21) वर्षा ऋतु के प्राकृतिक सौंदर्य पर अपने विचार लिखिए ।
- 22) कवि मेहनत करनेवालों के सदा आगे रखने की बात क्यों कर रहे हैं ?
- 23) महारानी लक्ष्मीबाई के विचार में स्वराज्य की नींव का तात्पर्य क्या है ?
- 24) आंध्र को अन्नपूर्णा एवं भारत का धान्यागार कहलाने में गोदावरी का योगदान क्या है ?
- 25) जल श्रोतों के रख - रखाव के बारे में आप क्या सुझाव देना चाहेंगे ?
- 26) मदर थेरेसा ने अपने जीवन में क्या सिद्ध कर दिखाया है ?
- 27) राजू को उसका पुराना स्कूल कैसा लगता था ?
- 28) अकाल की समस्या के निवारण के लिए राजा ने क्या - क्या उपाय सोचे होंगे ?

भाग - IV

IV. निम्न लिखित निबंधात्मक प्रश्नों के उत्तर सूचनाओं के अनुसार लिखिए ।

अ) किसी एक प्रश्न का उत्तर 8 - 10 पंक्तियों में लिखिए ।

1 x 8 = 8

- 29) दुनिया को पावनधाम बनाने के लिए हम भारतवासी क्या कर सकते हैं ? अपने विचार व्यक्त कीजिए ।
- 30) बिहारी के दोहे "गागर में सागर" भर देनेवाले कहे जाते हैं । इन दोहों के भाव अपने शब्दों में लिखिए ।

आ) किसी एक प्रश्न का उत्तर 8 - 10 पंक्तियों में लिखिए ।

1 x 8 = 8

- 31) लोकगीत सीधे जनता के संगीत हैं । लोकगीतों का सारांश अपने शब्दों में लिखिए ।
- 32) बड़े, बुजुर्गों के प्रति आदर और श्रद्धा की भावना रखना चाहिए । ईदगाह कहानी के द्वारा इसे सिद्ध कीजिए ।

इ) नीचे दिये गये संकेतों के आधार पर कहानी लिखिए ।

1 x 8 = 8

- 33) एक बार — किसान — खेत — काम — एक मुर्गी — हर दिन — सोने का अंडा — किसान — मन — लालच — पेट — ज्यादा अंडे — मुर्गी — पेट काड़ा — एक अंडा — मिला — बहुत दुखी —

ई) किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखिए ।

1 x 8 = 8

- 34) अपनी पाठशाला में मनाये गये वार्षिकोत्सव का वर्णन करते हुए मित्र के नाम पत्र लिखो ।
- 35) पुस्तकें माँगते हुए पुस्तक विक्रेता के नाम पत्र लिखिए ।

उ) किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखिए ।

1 x 8 = 8

- 36) भारत पर्वों और त्यौहारों का देश कहा जाता है । आपके द्वारा मनाये गये किसी राष्ट्रीय त्यौहार का वर्णन कीजिए ।
- 37) आज के वैज्ञानिक युग में दूरदर्शन के योगदान के बारे में निबंध लिखिए ।

Model Paper - 2
HINDI (Second Language)

Key

भाग - I

- I.**
1. वायु
 2. धीरे - धीरे
 3. चौदह सौ चौ हत्तर
 4. की
 5. भारतवासी - तत्पुरुष समास
 6. सूर्य + उदय
 7. विश्वसनीय
 8. नाश करना
 9. गायिका गाना गाती है ।
 10. मोहनं मिठाइयाँ खाता है ।
 11. गोदावरी के जल में अमोघ शक्ति है ।
 12. तुम सिनेमा देखते हो ।

भाग - II

- II.**
13. अ : कठिन
आ : निधन
इ : भूतकाल
ई : अत्यंत
14. अ : मानव
आ : जन संख्या
इ : पर्यावरण
ई : सुख - चैन से
15. अ : B
आ : A
इ : C
ई : D

16. अ : प्रकृति

आ : धर्मराज

इ : जन - जन

ई : श्रमिक

17. अ : C

आ : B

इ : D

ई : A

18. अ : D

आ : B

इ : C

ई : B

भाग - III

III. 21. वर्षा के समय प्रकृति की शोभा देखने लायक है ।

- ♦ आसमान में बादल देखकर लोग खुशी से झूम उठते हैं ।
- ♦ सूखी जमीन वर्षा की बूँदों से पुलकित होती है ।
- ♦ किसान खुशी से खेती के काम में लग जाते हैं ।
- ♦ मोर नाचते हैं । चातक पक्षी पीऊ - पीऊ कह कर पुकारते हैं ।
- ♦ सारा मौसम सुहावना होता है ।
- ♦ आकाश (बादल) में इंद्रधनुष का दृश्य सुंदर लगता है ।

22. कवि मेहनत करनेवालों को सदा आगे रखने की बात कहता है । क्यों कि

- ♦ मेहनत करने से ही अनाज या फसल उगता है ।
- ♦ उसके श्रम से ही हम लोग आराम से जी रहे हैं ।
- ♦ दिन रात श्रम करनेवाले श्रमिक को कुछ नहीं मिल रहा है ।
- ♦ मेहनत करनेवाले को ही पहले पाने का अधिकार है ।
- ♦ श्रमयेव जयते । अर्थात् श्रम से ही विजय प्राप्त होता है ।

23. ♦ स्वराज्य की नींव का तात्पर्य यह है कि स्वराज्य तथा स्वतंत्रता की लड़ाई के लिए सेना को तैयार करना ।
- ♦ लड़ाई में निपुण बनाना, योजना तैयार करना ।
 - ♦ धैर्य के साथ युद्ध करना आदि इसमें निहित हैं ।
 - ♦ अपने राज्य की रक्षा करना हर सैनिक का कर्तव्य है ।
24. ♦ आंध्र को अन्नपूर्णा एवं भारत का धान्यागार बनाने में कृष्णा और नदियों का योगदान ज्यादा है ।
- ♦ इनके ही जल से आंध्रप्रदेश के लाखों एकड़ भूमि की सिंचाई होती है ।
 - ♦ बिजली का उत्पादन होता है ।
 - ♦ पीने को पानी मिलता है ।
25. ♦ जल संचित स्थान जैसे तालाब, नहर आदि जगहों की देख रेख करना,
- ♦ जल को दूषित होने से बचाना ।
 - ♦ चेक डाम, छोरे बाँधों आदि के द्वारा जल श्रोतों को बढ़ाना ।
 - ♦ कुँओं पर सुरक्षित वस्तु ढक कर रखना
 - ♦ कूड़ा, कचरा, जहरीले रसायन नदियों में बहाने से रोकना इस प्रकार के कार्यक्रमों के द्वारा जल श्रोतों का बचाव कर सकते हैं ।
26. मदर थेरेसा ने अपने जीवन में यह सिद्ध कर दिखाया कि
- ♦ मानव सेवा ही माधव सेवा है ।
 - ♦ परोपकार के पथ पर चलनेवालों को ही वास्तविक जीवन मिलता है ।
 - ♦ उनके महान विचार, उत्कृष्ट कार्य और श्रेष्ठ परोपकारी गुण आज भी हमें वास्तविक जीवन बिताने की राह दिखाते हैं ।

27. पुराना स्कूल राजू को बहुत अच्छा लगता था ।

- ♦ वह उस स्कूल में मेधावी छात्र रहा था ।
- ♦ हर साल कक्षा में प्रथम आता था ।
- ♦ उसके बहुत सारे मित्र रहते थे और अध्यापक भी उसे पसंद करते थे ।
- ♦ टाँगे दुबले, पतले होने पर भी बच्चे उसका परिहास न करके मिल - जुलकर रहते थे ।
- ♦ राजू सोचता था कि यदि स्वर्ग में भी स्कूल हो तो, वह भी उसके पुराने स्कूल से अच्छा नहीं होता ।

28. ♦ राजा कुमारवर्मा ने अकाल की समस्या को हल करने राजभंडार का अनाज प्रजा में बाँट दिया ।

- ♦ दूसरे राज्य से अनाज उधार ला कर लोगों में बाँट दिया ।
- ♦ अपने राज्य के बुद्धिमानों, विद्वानों और हाजिर जवाबदारों को बुला कर समस्या का हल ढूँढना चाहा ।
- ♦ सभी तरह से खुशहाल किसी राज्य के राजा से भेंट करके उनके शासन नियमों को जान लेना चाहा ।

Model Paper - I

Third Language - ENGLISH - Paper - I

Class : X]

(Marks : 50)

[Time : 2.45 hrs

Instructions :s

1. This question paper has 35 questions in three sections A, B and C.
2. Answer all the questions on a separate answer book supplied to you.
3. 15 minutes of time is allotted exclusively for reading the question paper and 2-30 hours for writing the answers.
4. Answer all the questions of Section-B (Grammar) in the same order at one place in your answer book.
5. Start answering the questions as you read them.

SECTION - A

(Reading Comprehension)

(Q.No. 1 to 5) : Read the following passage carefully.

On my way home from the bus stop, my trunk had been carried by a porter. The problem now was we couldn't find any one who could help me carry the trunk to the bus stop. At another time of the year, we could have easily found someone to help me, but now most of the villagers were busy in the fields. Nobody had time to spare for me. Infact carrying the trunk should not have been such a worry for me except that my education had made me shun physical labour. After all, I was a government officer and the idea of people seeing me carry my own luggage was not at all amusing, other wise, for a youngman like me it should not have been an issue to carry a 20 - kilo chest on my back. (The Journey)

Now answer the following questions.

5 x 1 = 5

1. Why couldn't the speaker find any one to help him carry the trunk to the bus stop ?
2. What made the speaker shun the physical labour ?
3. Who carried the luggage of the speaker on his way home from the bus stop ? ()
A) The speaker
B) The speaker's father
C) A porter
4. 'Nobody had time to spare for the speaker.' The reason is _____ ()
A) Most of the villagers went to the other village
B) Most of the villagers went to the fields
C) Most of the villagers were not willing

5. The speaker did not want to carry the luggage because ()
- A) he was too weak to carry the luggage
 B) he was a government officer
 C) he never carried such huge luggage

(Q.No. 6 to 8) : Read the following stanza carefully.

Far in the North the white-bear snuffles
 Down in her lair the gleaming snow
 She waits for all the life she's making
 Outside the crashing glaciers grow.
 These cubs could be the last cubs ever
 To freely live and roam and mate
 Our grand child knows the white bear never
 Or will the dreamer wake ?

(Or will the dreamer wake ?)

Now answer the following questions.

3 x 1 = 3

6. Who are the 'dreamers' mentioned in the poem ? ()
- A) bears B) birds C) The human beings
7. What does the poet mean by saying that our grand child knows the whitebear never ()
- A) The bear may leave the area
 B) The bears may not give birth
 C) The bears may become extinct soon
8. 'She waits for all the life she's making' means ()
- A) She is struggling for her livelihood
 B) She is making food for her cubs
 C) She is about to give birth to a new life

(Q.No. 9 to 10) : Read the following passage carefully.

Fifty years ago, director K.V. Reddy or for that matter producers Nagireddy and Chakrapani would not have imagined what they were unleashing when they decided to make 'Maya Bazaar' - a bilingual in Telugu and Tamil.

The finished product hit the screen in 1957 to become a landmark movie in the Telugu film industry. It became a hit not only for the sterling performances of the star ensemble that it had right from S.V. Ranga Rao, Savitri, NTR, ANR, and Gummadi, but also because K.V. Reddy was in full control over every frame of it. (Maya Bazaar)

Now answer the following questions.

2 x 1 = 2

9. Who produced the film Maya Bazaar ? ()
- A) K.V. Reddy B) Chakrapani C) Nagireddy and Chakrapani
10. "The finished product hit the screen in 1957" means ()
- A) Collided B) Released C) Beat

(Q.No. 11 to 15) : Read the following passage carefully.

A young woman, before being a house wife. A woman, educated and cultured and intelligent, and capable, quick - witted with a sense of humour and elegance.

Falling for her beauty and intelligence, as also the dowry which her father offered, a young man tied the three sacred knots around her neck, made her the housewife to a household and said to her. " Look ammadu, this is your home." Then the housewife immediately pulled the end of her sari and tucked it in at the waist and swabbed the entire house and decorated the floor with muggulu designs. The youngman promptly praised her work. 'You are dexterous in drawing the muggulu. Sabash, keep it up, ' He said it in English, giving her a pat on the shoulder in appreciation. The housewife began living with swabbing as the chief mission in her life.

(What Is My Name)

Now answer the following questions.

5 x 1 = 5

11. Why did the youn man praise his wife ?
12. What type of the young woman was she ?
13. The young man married the young woman because ()
A) The young woman was beautiful
B) The young woman was intelligent
C) Both A & B
14. What was the chief mission of the young woman ()
A) Studies B) Swabbing C) Singing
15. "Tied the three sacred knots" means ()
A) Engagement B) Divorce C) Marriage

SECTION - B

(Grammar)

Note : Answer all the questions of Section B (Grammar) in the same order at one place in your answer booklet.

- 16. Edit the following passage correcting the underlined parts.** **4 x ½ = 2**

Today Smart phone has **became** (a) The most important and popular electronic device all over the world. It has made the world a global village. A person in one corner of the globe can **talked** (b) to another any where in the world. But people are getting **addict** (c) to smart phones. **Childrens** (d) are the worst affected section of the population.

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

- 17. Combine the following sentences using ‘which’.** **1 M**

The training was a great success.

It was held at Ananda Jyothi, Nambur.

- 18. Combine the following sentences using ‘a present participle’** **1 M**

Nick was deeply depressed. He wanted to kill himself.

- 19. Change the following sentence into passive voice.** **1 M**

They will not show the new films.

20. Change the following exchange into Reported Speech. 1 M

Ramu : Where did you go yesterday ?

Roohi : I went to Hyderabad

21. Combine the following sentences using 'So..... That'. 1 M

Nick is very nice. Everybody likes him.

22. Combine the following sentences using 'not only but also'. 1 M

Wangari Maathai won the Nobel prize.

She won the hearts of the African women.

23. Combine the following sentences using 'either...or'. 1 M

Raghu can play golf. Raghu can play football.

24. Combine the following sentences using 'so...that'. 1 M

The coffee is too hot for us to drink.

25. Combine the following sentences using 'since'. 1 M

Everybdy praised Roberge. He was very sincere and honest.

26. Fill in the blanks with suitable prepositions given in the brackets. 2 x ½ = 1

a) Mrs slater said : 'The bureau was here _____ (in place of / instead of / for the sake of) in his blood.

b) He got a good job _____ (by means of / ahead of / for the sake of) his hard work.

27. Fill in the blanks with suitable forms of verbs given in the brackets. 4 x ½ = 2

a) A large crowd _____ (gather) at our place the day I was to leave. People _____ (come) to wish me luck.

b) When I arrived at the station, the train _____ (leave).

c) After I had finished my home work, I _____ (go) to bed.

28. Fill in the blanks with suitable articles. 2 x ½ = 1

(Mark the omission of the article with x mark)

a) _____ Ben Jordan is a jolly little man.

b) _____ Jordans are dis-honest and in sincere.

29. Devaki Devi usually wakes up at 6 a.m daily. Now Devaki Devi has not woken up yet. You feel it is alread late.

Express your idea using It's time. 1 M

30. Your friend is wasting time on playin cell phone games. Advise him / her not to do so. 1 M

31. Change the following into a polite request. 1 M

You to conductor : "This note is torn, give me another one."

32. What do the following sentences mean ?

Choose the correct answer and write it in your answer book.

2 x ½ = 1

- i) She has enough strength to lift the bag
- A) Ability () B) Poverty ()
C) Permission () D) Obligation ()
- ii) I have not enough money to buy a new car.
- A) Expressin fear () B) Offering help ()
C) Expressing inabiliy () D) Inadequacy ()

SECTION - C

(Creative Expressions)

33. a) You have read the lesson "The dear departed". Imagine you were Abel. You met your friend Tattersall. You decided to tell him why you have decided to marry Ms Shorrocks at this age.

Now write a possible conversation between you and Tattersall.

5 M

(OR)

- b) In the lesson 'What is my name?' you read the story of a house wife who forgot her name in her routine work. Any how her friend Pramila told her name.

Imagine yourself as the woman and describe your feelings on the day you came to know your name

34. a) Savitri was elevated to the role of a heroine by the noted director L.V. Prasad in the film 'Samsaram' (1950). On the sets she was nervous. She had to repeat many takes and this provided a set back for her. She lost that role. She lost a golden chance.

Now write the feelings of young Savitri as an entry in her diary. Imagine that you were Savitri.

5 M

(OR)

- b) Tree is a wonderful symbol for the environment and when we plant a tree plant hope. We plant the future for ourselves, for an children, for the birds.

Now prepare a script for the speech regarding your views about the importance of trees in our Environment.

35. **Read the following passage carefully focusing on the underlined parts.**

They came on Wednesday (A) said Sunday, 'Many many big lorries. They took all day unloading them. No one told us what was in them. They gave the chief a brown paper bag (B). I saw him smiling as the lorries drove away. This was five years ago (C). Thomas Agony came home one weekend with a new chemistry book and spent all day looking at the drums and writing things down and talking to himself and shaking his head (D). We all thought he had gone mad (E).

Now frame 'WH' questions to get the underlined parts in the passage as answers. 5 M

Model Paper - I
X - English Paper - I
KEY

Q (1 to 5)

1. The villagers were busy in the fields
2. Education made the speaker shun the physical labour
3. C) A porter carried the luggage
4. B) Most of the villagers went to the fields
5. B) He was a government officer

Q (6 to 8)

6. C) The human beings
7. C) The bears may be extinct soon
8. C) She is about to give birth to a new life

Q (9 -10)

9. C) Nagireddy and Chakrapani
10. B) Released

Q (11 to 15)

11. She was dextrous in swabbing the floor, as well as drawing the muggulu
12. She was educated, cultured, intelligent and capable, quick witted with a sense of humour and elegance.
13. C) Both A & B
14. B) Swabbing
15. C) Marriage

Section - B

16. a) become b) talk c) addicted d) children
17. The training which was held at Anand Jyothi, Nambur was a great success.
18. Having been deeply depressed, Nick wanted to kill himself.
19. The new films will not be shown by them

20. Ramu asked Roohi where she had gone the previous day
Roohi replied that she had gone to Hyderabad.
21. Nick is so nice that everybody likes him
22. Wangari Maathai not only won the Nobel prize but also won the hearts of the African women.
23. Raghu can play either golf or football
24. The coffee is so hot that we cannot drink
25. Everybody praised Roberger since he was sincere and honest
26. a) instead of b) by means of
27. a) gathered, had come
b) had left
c) went
28. a) X no article b) The
29. It's time Devaki Devi woke up
30. YOU should not waste time on playing cell phone games.
31. Excuse me sir ! This note is torn, could you please give me another one.
32. i) A) Ability ii) D) Inadequacy

Section - C

35. A) When did they come ?
B) What did they give to the chief ?
C) When was it happened ?
D) How did he spend all day ?
E) What did they all think ?

Model Paper - I

Third Language - ENGLISH - Paper - II

Class : X]

(Marks : 50)

[Time : 2.45 hrs

Instructions :s

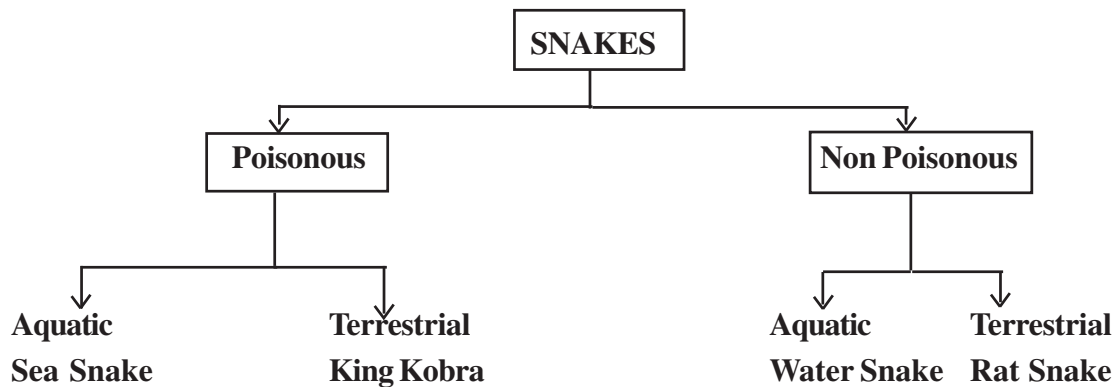
1. This question paper has 28 questions in three sections A, B and C.
2. Answer all the questions on a separate answer book supplied to you.
3. 15 minutes of time is allotted exclusively for reading the question paper and 2-30 hours for writing the answers.
4. Answer all the questions of Section-B (Vocabulary) in the same order at one place in your answer book.
5. Start answering the questions as you read them.

SECTION - A

(Reading Comprehension)

(Q.No. 1 to 5) : Study the following tree diagram that gives the information about different kinds of snakes.

DIFFERENT KINDS OF SNAKES

Now answer the following questions.

5 x 1 = 5

1. What is the tree diagram about ?
2. How many types of snakes are mentioned ?
3. Sea - snake is an example for - snake ()
A) Poisonous B) Non-Poisonous C) Terrestrial
4. Which of the following snakes is poisonous ? ()
A) King cobra B) Water snake C) Rat snake
5. Choose the correct statement form the following ()
A) Snakes are four kinds B) Sea snakes are very poisonous
C) Rat snakes live under water

(Q.No. 6 to 10) : Read the following Passage carefully.

When Alexander Fleming invented Penicillin in 1928, it seemed then that all forms of infections could be defeated. While collecting his Nobel Prize in 1945, he had a warning inappropriate use of Penicillin would lead to resistance bacteria.

'Antibiotic resistance' is some whatan arbitrary designation which implies that an antimicrobial drug will no longer inhibit bacterial growth at clinically achievable concentrations. Antibiotics were first used in 1940's. Since then bacteria have been developing mechanisms to escape their effects. Over the decades scientists developed new antibiotics to overcome bacterial resistance.

Now answer the following questions.

5 x 1 = 5

6. What is the passage about ?
7. What are the uses of antibiotics ?
8. What was invited in 1928 ? ()
A) Anti allergic drug B) Antiseptic drug C) Antibiotic drug
9. In the passage, a phrase 'sice that' is used. That means ____ ()
A) After the usage of Antibiotics
B) Before the usage of Antibiotics
C) After the research on Antibiotics
10. Choose the correct statement form the follwing ()
A) Antibiotics should be used appropriately
B) Antibiotics shoud be used to treat cancer only
C) Antibiotics should not be used at all

(Q.No. 11 to 15) : Read the following passage carefully.

One day the king Krishnadevaraya announced that who ever rears a cat and removes the troubles created by rats from their houses effectivey will be given a reward. For that he gave each house a cat and a cow for feeding the cat with milk.

Tenali Raman was also given a cat and a cow. He took these two. And the next day he gave boiled milk to the cat which burnt its mouth. Since then the cat did not touch the milk.

The day came. All the owners complained that the cats were not hunting rats and they looked very fat. But Ramalinga's cat was very thin. The king asked Ramalinga why the cat was like that. Ramalinga said that it had not drunk milk. Everyone was surprised. The king ordered to give some milk to cat. But the cat ran away from the milk bowl. Then Ramalinga told the real sotry. As it did not drink milk, it killed the rats and was active. The other cats drank milk from time to time and slept happily, without killing the rats. The king praised Ramalinga.

Now arrange the following jumbled sentences in a sequential order

basing on the story.

5 x 1 = 5

11. Ramalinga's cat began to hunt the rats. But the cats of others became fat as they drank only milk.
12. The king appreciated Ramalinga for his cleverness.
13. The king started a programme to remove the rat trouble.

14. The king gave each house a cat and a cow that provided milk to the cat.
 15. Ramalinga gave a very hot milk that burnt it's mouth.

Note : Write only numbers in the box. Copy the box in your answer booklet. Write the numbers to indicate sentences.

--	--	--	--	--

SECTION - B

(Vocabulary)

Note : Answer all the questions of Section B (Vocabulary) in the same order at one place in your answer booklet.

16. Read the paragraph and write the 'Synonyms' of the underlined words choosing from the words given in the box. 4 x ½ = 2

exist, strong, exit, called, disparity, ignorant
--

Lakshmana sastry **summoned** (a) the teacher and in our presence told the teacher that he should not spread the poison of social **inequality** (b) and communal intolerance in the minds of **innocent** (c) children. He bluntly asked the teacher to either apologize or **quit** (d) the school and the island.

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

17. Read the paragraph and match the words under 'A' with their antonyms under 'B'. 4 x ½ = 2

The last time the two **friends** (a) met, Ray was in hospital on his death bed. It was a Sunday and Roberge, true to habit, **arrived** (b) on the dot at 9 a.m. He had grown so weak that he looked **frail** (c) as a child. I did not stay **long** (d) and as I was leaving. Manikda said, Bhalo laglo

A		B
a) friends	()	1. capable
b) arrived	()	2. departed
c) frail	()	3. reached
d) long	()	4. strong
		5. enemies
		6. short

18. Fill in the blanks with the right form of the words given in brackets. 4 x ½ = 2

Father was _____ (a) (quietly / quiet / quiten) for sometimes. He _____ (b) (thoughtful / thoughtfully / thought) looked at the sun for a _____ (c) (momentarity / momentary / moment) and then his eyes fell on the can of house - madewine that I was carrying. Wetting his lips with his tongue he said in a matter - of - fact manner. I am _____ (d) (thirsty / thirstily / thirst).

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

19. Complete the spellings of the words choosing ae, ea, ee, oo, ie 2 x ½ = 1

I also got r ___ lly (a) into football and skate boarding. I totally love the English prem ___ r
(b) league.

a) _____ b) _____

20. Complete the words with correct suffixes given in brackets. 2 x ½ = 1

I asked my father for (a) permi _____ (tion / ssion) to leave Rameswaram and study at the district (b) head quart _____ (ors / ers)

21. Find the wrongly spelt word and write its correct spelling 2 x 1 = 2

- a) unique, preist, impact, practical
b) route, acquainted, fascinate, cinema

22. Read the following dictionary entry of the word 'strained' given below 2 x 1 = 2

Strained / streind / adj. **1.** showing the effects of worry or pressure SYN **tense** : Her face looked strained and weary. He spoke in a low, strained voice. **2** (of a situation) not relaxed or friendly SYN **tense** : There was a strained atmosphere throughout the meeting. Relations between the two families are strained. **3** not natural ; prduced by a deliberate effort SYN **forced** : she gave a strained. laugh.

- a) What is the part of speech of the word 'strained'
b) Mentioned at least two synonyms of the word 'strained'

23. Arrange the following words under correct heading. 8 x ¼ = 2

Pebble, nib, parent, carer, bicycle, pen, speaker, master.

People

Things

1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.

24. Use the following expressions in sentences of your own 4 x 1 = 4

- A) Phrasal verb : take off
B) Idiomatic expression : at length
C) Binomial expression : rough and ready
D) Foreign expression : magnum opus

25. Match the following one - word substitutes in part - A with their meanings in part B (Write only the numbers and their corresponding letters in your answer sheet. 4 x ½ = 2

Part - A

Part - B

1. agnostic	()	A) one who does not take alcohol
2. aesthetics	()	B) a result
3. fall out	()	C) that studies principles of beauty
4. documentary	()	D) One who is not sure about the existence of God
		E) One who believes in God
		F) A film that gives facts about something

SECTION - C

(Creative Expressions)

26. a) A place of worship in your locality plays film songs on the loudspeaker the whole night. They do not care for the peoples protest. Students and old people suffer.

Write a letter to the editor of the local news paper about this disturbance and asking the authorities to take necessary steps. 5 M

(OR)

- b) **Write a news report on bus accident from the following hints.**

Araku - March 10, bus skidded, visakhapatnam district - 15 killed - villagers - 25 injured - third accident - mini truck accident - a pick up van fell into the valley.

27. a) Write a biographical sketch of Abhinav Bindra, the shooter with utara Khand origin. **5 M**

Abhinav Bindra

Full name : Abhinav Singh Bindra.
Birth : 28th september, 1982, Dehradun
Parents : Apjit Bindra (father), Babli Bindra (mother)
Schooling : Doon school (early education)
Education : Colorado University (B.B.A), Diploma in Mental management
Doctrorate in Business Management
Inspiration : Lt col. Dhillon
Achievements : - The youngest participant in 1998 common wealth games.
- Won Bronze medal in Munich World cup
- Six gold medals in various international events in 2001
- First Indian to win the World Champion ship in 2006
Awards : Arjuna Award in 2000
Rajiv Khel Ratna in 2001

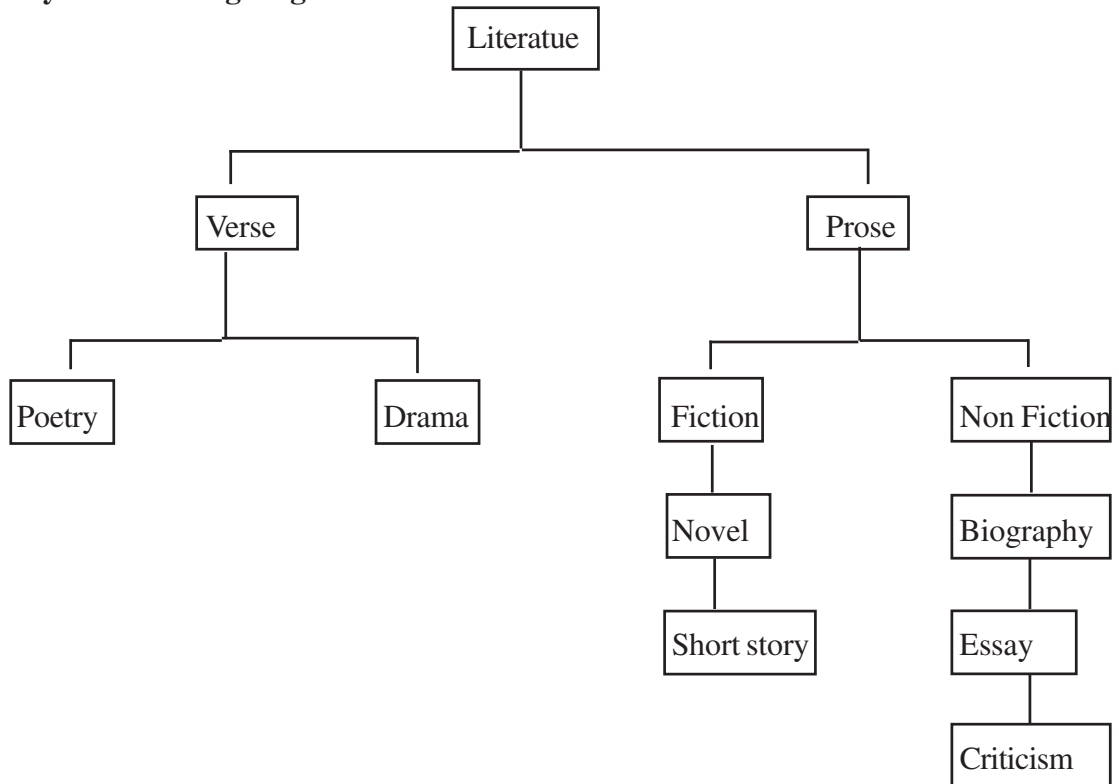
(OR)

- b) Write a sotry using the following hints.

Hints :- A clever jester - at kings court - favourite - offended the king once - sentenced to death - pleaded for mercy - the king stern - but granted him permission to choose - how he should die - jester choose to die of old age - king laughed - pardoned him.

28. Study the following diagram.

5 M

Now write a paragraph describing the information depicted in the diagram above.

Model Paper - I
X - English Paper - II
KEY

Q (1 to 5)

1. The tree diagram is about different kinds of snakes
2. Two types of snakes are mentioned
3. A) Poisonous
4. B) King cobra
5. C) Sea snakes are poisonous

Q (6 to 10)

6. Antibiotics / Uses of antibiotics / Antibiotics resistance
7. Antibiotics help us perform complex surgeries, treat cancer patients and manage sick patients in intensive care etc
8. C) Antibiotic drug
9. B) Since 1940
10. A) Antibiotics should be used appropriately

Q (11 to 15)

13 14 15 11 12

Section - B

(Vocabulary)

16. a) Called	b) Disparity	c) Ignorant	d) Exit
17. a) 5	b) 2	c) 4	d) 6
18. a) Quiet	b) Thoughtfully	c) Moment	d) Thirsty
19. a) R <u>e</u> ally	b) Prem <u>i</u> er		
20. a) Perm <u>is</u> ion	b) Headqu <u>ar</u> ters		
21. a) Priest	b) Acquainted		
22. a) Adjective	b) Tense, forced		

23. People Things

1) Parent 1) Pebble

2) Carer 2) Nib

3) Speaker 3) Pen

4) Master 4) Bicycle

24. A) The flight took off from shamshabad air port

B) Discuss this problem at length

C) The operation theatre is rough and ready

D) Devadasu is the magnum opus of ANR

25. 1) D 2) C 3) B 4) F

Section - C

(Creative Expression)

28. The tree diagram shows the kinds of literature. There are two broad categories : Verse and Prose. Verse has two sub classes. They are poetry and drama. Prose is of two types. Fiction and non fiction. Novels and short stories come under fiction. Biography, essays and criticism are the examples of non fiction.

Model Paper - II
Third Language - ENGLISH - Paper - I

Class : X]

(Marks : 50)

[Time : 2.45 hrs

Instructions :s

1. This question paper has 35 questions in three sections A, B and C.
2. Answer all the questions on a separate answer book supplied to you.
3. 15 minutes of time is allotted exclusively for reading the question paper and 2-30 hours for writing the answers.
4. Answer all the questions of Section-B (Grammar) in the same order at one place in your answer book.
5. Start answering the questions as you read them.

SECTION - A

(Reading Comprehension)

(Q.No. 1 to 5) : Read the following passage carefully.

When I was a child, Which is almost more than fifty years ago, the environment was very pristine, very beautiful and very green. We were a British colony and the British government at that time started to clear cut the indigenous forests in our forested mountains because they wanted to establish commercial plantations of exotic species of trees such as the pines from the northern hemisphere and the eucalyptus from Australia. These trees are very nice, they grow tall, and they grow very fast, but as they grow they destroy all the local biological diversity. All the flora and fauna disappeared. So although we were getting commercial timber for the growing timber industry, we also destroyed our local flora and fauna. As a result, these forests, which were the water towers, were no longer able to contain the water, so when the rains fell the water ran downstream and ended up in the lakes and oceans instead of going down into the underground reservoir so that it could come back to us in the form of rivers. One thing we noted is that not only did the rain patterns change, became less, but also the rivers started drying up. We lost our local biological diversity. So that's a lot of damage to our environment.

(Environment)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5

1. What are the water towers mentioned in the passage ?
2. What is the great loss to the environment ?
3. The British government started to clear the native forests because ()
 - A) They wanted to save the environment
 - B) They wanted to plant commercial trees
 - C) They wanted to help the local people

4. The features of exotic species are ()
A) They develop the local greenery
B) They spoil the local greenery
C) They grow gradually
5. When the rains fell, the water ()
A) Went into the underground reservoir
B) Went downstream and ended up in lakes
C) Went into the forests

(Q.No. 6 to 8) : Read the following stanza carefully.

Why do we spend our time bickering
When so many tasks need finishing ?
Don't we have better things to do
than indulge in creating problems a new ?
Is all this violence needed
With the people being cheatd ?
Who will return this only son
WHom she loves a ton ?
Who will bring back his brother
Whose ashes he is still to gather ?

(A Plea for India)

Choose the correct answers to the following questions.

3 x 1 = 3

6. The central idea of this stanza is..... ()
a) We should avoid unnecessary arguments and violence
b) We should create new problems
c) We should return the son and the brother
7. 'Who will return this only son' ... this expression means ? ()
a) The son will be returned by the people
b) We cannot get them whom we lost in violence
c) We can save the lives of our people through violence only

8. Why do we avoid violence ? ()
- a) To indulge in new problems
 - b) Because there are no tasks to be finished
 - c) To save people from being cheated

(Q.No. 9 to 10) : Read the following passage carefully.

One day a partially deaf four year old kid came home with a note in his pocket from his teacher, "Your tommy is too stupid to learn, get him out of the school." His mother read the note and answered. " My Tommy is not stupid to learn, I will teach him myself." And that Tommy grew up to be the great Thomas Edison. Tgomas Edison had only three months of formal schooling and he was partially deaf.

(Every success story is also a story of great failures)

Choose the correct answers to the following questions.

2 x 1 = 2

9. 'Your Tommy is too stupid to learn' - means ()
- a) He is a stupid so he cannot learn
 - b) He is not a stupid so he can learn
 - c) He is a stupid so he can learn
10. The person behind the success of Edison is ()
- a) His mother
 - b) His teacher
 - c) He himself

(Q.No. 11 to 15) : Read the following passage carefully.

Savitri was awarded the title 'Mahanati' (the Supreme artiste). She also received the Presidential award for her performance in 'Chivaraku Migiledi', the magnum opus of Savitri. She was the recipient of 'Kalaimamani' and 'Nadigar Tilakam' from Tamil film industry. Savitri had nearly 300 films to her credit. Her career was nearly 30 year long. She was equally admired by Telugu and Tamil film lovers. She also acted in a few Kannada and Hindi films. She had a lion's share of films when she was at the zenith of her career. Her passion for films was so strong that she directed and produced a few films, in spite of certain adversities.

Savitri was a human artiste. She was generous to the people who were in need. Once, she donated all the jewellery she was wearing to the Prime Minister's fund. Her rise as a star was like a meteor. She left the world in 1981 leaving an envied and unsurpassed legacy behind her.

(A Tribute)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5

11. Which titles were given by the Tamil industry to savitri ?
12. Which was the greatest work of savitri ?

13. Savitri was a humane artiste because ... ()
 a) She helped the Prime Minister
 b) She helped the needy
 c) She helped the artists
14. At the top of her career, she acted in ()
 a) So many films
 b) Kannada and Hindi films only
 c) 300 films
15. The passage gives the idea that ()
 a) Savitri was quite in number
 b) Savitri directed and produced the films to earn money
 c) Savitri was an unmatched artiste in film industry

SECTION - B

(Grammar)

Note : Answer all the questions of Section B (Grammar) in the same order at one place in your answer booklet.

- 16. Edit the following passage correcting the underlined parts.** **4 x ½ = 2**

I realised at about eleven in the night that I and my umbrella was (a) parted. While return (b) from my evening walk I had stopped by at a little shop for buying cloves. It did not seem a particularly appropriately (c) moment for this transaction, as a (d) sales tax department has descended in strength on this particular shop, and an inspector and his minions were swarming around the counter .

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

- 17. Combine the following sentences using 'that'.** **1 M**

She saw a rabbit. It was wounded.

- 18. Combine the following sentences using 'a present participle'** **1 M**

I lost my purse. I went home.

- 19. Change the following sentence into passive voice.** **1 M**

Harshith bought many vegetables.

- 20. Change the following exchange into 'Reported Speech.'** **2 M**

Aaradhya : When did you start yesterday from Vizag?

Pallavi : I started at 5'o' clock in the morning.

- 21. Combine the following sentences using 'When'.** **1 M**

We heard the news. We felt happy.

22. **Rewrite the following sentences using the linker 'inspite of.'** **1 M**
Rushik tried best. He failed in the exam.
23. **Combine the following sentences using 'neither...nor'.** **1 M**
Srikar does not spend money. He does not invest the money.
24. **Combine the following sentences using 'so...that'.** **1 M**
The News is too goo and to be true.
25. **Combine the following sentences using 'if'.** **1 M**
Practise your dance. You will get the prize.
26. **Fill in the blanks with suitable prepositions given in the brackets.** **2 x ½ = 1**
a) Sruthi prefers to go _____ (by / on / with) foot.
b) Kruthi goes to school _____ (instead of / along with / inspite of) her sister.
27. **Fill in the blanks with suitable forms of verbs given in the brackets.** **4 x ½ = 2**
a) While I _____ (get) into the bus, I lost my purse.
b) Our school _____ (reopen) on 12 June every year.
c) Rajesh _____ (go) home by the time I arrived.
d) When I reached the station, the train _____ (leave) the platform.
28. **Fill in the blanks with suitable articles.** **2 x ½ = 1**
(Mark the omission of the article with 'x' mark)
_____ water is precious. Don't waste it. _____ water in this pond is polluted. Don't use it.
29. **Your friend has been addicted to video games these days. You want him to stop playing the video games. Express your idea using 'It's high time** **1 M**
30. **Your friend , now a days, doesnt concentrate on studies even though the exams are fast approaching. Advise him to concentrate on studies.** **1 M**
31. **Change the following into a polite request.** **1 M**
Lavanya to her father : Give me 3000 Rs. for excursion.
32. What do the following sentences mean ?
Choose the correct answer and write it in your answer book. **2 x ½ = 1**
- i) Will you help me ?
a) Question b) Offering help
c) Seeking help d) Compulsion
- ii) Let's be united
a) Expressing obligation b) Making a suggestion
c) Making a request d) Giving an order

SECTION - C

(Creative Expressions)

33. a) In the lesson 'Rendezvous with Ray', you read that Roberge found Ray in a disturbed mood. When the screenplay of 'Charulatha' was missed. Ray did not take any action though he knew who the culprit was. Instead, he told Roberge that he had not wanted to spoil the reputation of that person. Now write the conversation between Ray and Roberge based on this incident. 5 M

(OR)

- b) In the lesson 'My Childhood', you read that the teacher of the Rameswarm Elementary school I felt realised at his behaviour after summoned by Lakshmana Sastry in the issue of dividing Hindu and Muslim students. Imagine you were the teacher and describe your feelings after this incident.
34. a) Nick began travelling the world in 2008 he went to Hawaii and met surfing master Bethany Hamilton, who had her arm bitten off by a shark when she was 12. Nick said that she was amazing. Nick was glad to meet her and felt absolutely fantastic.

Now imagine yourself as Nick and make a diary entry of your feelings. 5 M

(OR)

- b) In the lesson 'Unity in Diversity in India', you read that there are so many factors that contribute to unity in India irrespective of different religions sects, creeds and traditions. India is not a mere collection of separate people. There is an invisible bond among all.

Now, prepare a script for the speech which you are supposed to give on the event of 'National Integrity Day' celebrations at your school.

35. **Read the following passage carefully focusing on the underlined parts.**

India has many races, castes, sub - castes, nationalities and communities, but the heart of India is one. We are all heirs to a common and rich culture (A). Our cultural heritage consists of our art and literature (B) as they flourished centuries ago (C). Our cultural heritage serves as a bond of unity between people of different faiths and creeds (D).

The streams of different cultures have flowed into our sub continent to make us what we are and what we will be (E). 5 M

Model Paper - II
X - English Paper - I
KEY

Q (1 to 5)

1. Forests are the water towers in the passage.
2. Losing the local biological diversity is the great loss to the environment.
3. B
4. B
5. B

Q (6 to 8)

6. A
7. B
8. C

Q (9 -10)

9. A
10. A

Q (11 to 15)

11. Kalaimamani and Nadigayar Tilakam
12. Chivaraku migiledi
13. B
14. A
15. C

Section - B

16. a) were b) returning c) appropriate d) the
17. She saw a rabbit that was wounded.
18. Having lost my purse, I went home.
19. Many vegetables were bought by Harshith.

20. Aardhya asked Pallavi when she had started the previous day from vizag. Pallavi replied that she had started at 5 'o' clock in the morning.
21. When we heard the news, we felt happy.
22. Inspite of his trials, Rushik failed in the exam.
23. Srikar neither spends his money nor invests it.
24. The New is so good that it can't be true.
25. If you practice your dance, you will get the prize.
26. a) on b) along with
27. a) was getting
b) reopens
c) had gone
d) had left
28. X ; The
29. It's high time you stopped playing the video games.
30. You should concentrate on studies.
31. Could you please give me Rs.3000 for excursion.
32. i) c ii) b

Section - C

35. A) What are we all heirs for ?
B) What does our cultural heritage consists of ?
C) When did they flourish ?
D) How does our cultural heritage sever ?
E) What is the effect of different cultures that have flowed into our sub continent ?

Model Paper - II
Third Language - ENGLISH - Paper - II

Class : X]

(Marks : 50)

[Time : 2.45 hrs

Instructions :s

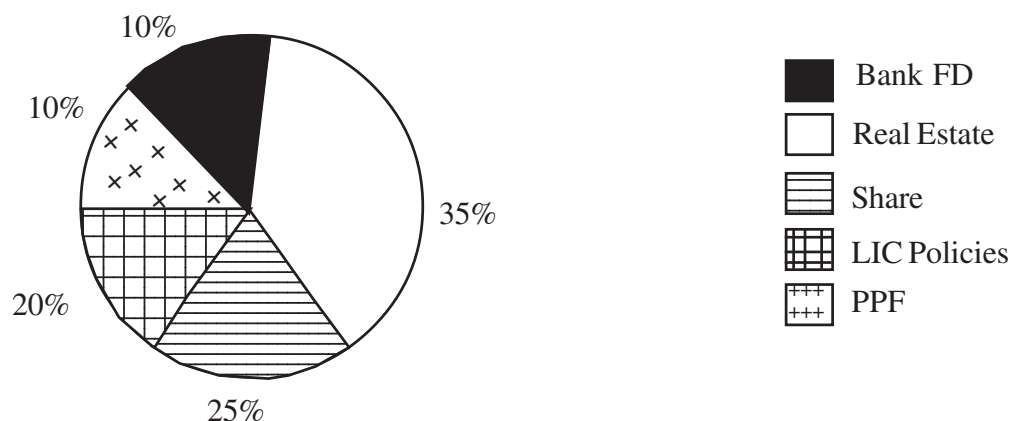
1. This question paper has 28 questions in three sections A, B and C.
2. Answer all the questions on a separate answer book supplied to you.
3. 15 minutes of time is allotted exclusively for reading the question paper and 2-30 hours for writing the answers.
4. Answer all the questions of Section-B (Vocabulary) in the same order at one place in your answer book.
5. Start answering the questions as you read them.

SECTION - A

(Reading Comprehension)

(Q.No. 1 to 5) : Study the following Pie chart and answer the questions given below.

Distribution of savings of Mr. Bharath (as % of total)

Now answer the following questions.

5 x 1 = 5

1. What does the pie chart show ?
2. In which type of savings does Mr. Bharath invest the most ?
3. The amount invested in LIC Policies is equal in amount to (choose the best answer)
 - i) Fixed Deposits (FD) in the bank
 - ii) Public Provident Fund (PPF)
 - iii) Fixed Deposits (FD) in the bank and public Provident Fund (PPF) put together.

4. In which two areas is the amount of savings the same ?
 - i) PPF and bank FD
 - ii) LIC policies and PPF
 - iii) Bank FD and PPF
5. Choose correct statement from the following.
 - i) The amount invested on LIC policies is lower than that of shares.
 - ii) The amount invested on shares is lower than that of LIC policies.
 - iii) The amount invested on bank FD and PPF is equal to the amount invested in Real Estates.

(Q.No. 6 to 10) : Read the following Passage carefully.

Rudyard Kipling, the famous British author and Nobel prize winner, was born in Bombay in 1865. He started his career as a news paper reporter and wrote fiction in his spare time. He collected his popular stories into short books, hoping to find a market in London.

Editors there derided his work. One wrote, "I would hazard a guess that the writer is very young and that he will die made before he has reached the age of 30." Kipling ignored the criticism and continued to write. In time, his books gained popularity with readers. Kipling, however, was as indifferent to the praise as he had been to the earlier criticism.

On a winter's day in 1910, Kipling began to write a poem for his 12 year old son. He called the poem "If ___", and included it in a book of children's tales published that year. The critics did not consider it one of his greatest works. Yet within a few short years, the four - stanza poem became a classic the world over. It was translated into 27 languages, including Hindi. Its simple, inspirational code of conduct defined for millions of people a set of values to live by.

Now answer the following questions.

5 x 1 = 5

6. Why is Rudyard Kipling famous ?
7. How did Kipling start his career ?
8. People liked the poem immensely because (Choose the best answer)
 - i) It had been written by Kipling
 - ii) It contained a simple, inspirational code of conduct
 - iii) It was translated into 27 languages.
9. How did Kipling react to the comments about his books ?
 - i) He is indifferent to criticism
 - ii) He criticised those who criticised him
 - iii) He did not digest criticism
10. Choose the true statement:
 - i) Kipling died mad before he reached the age of 30.
 - ii) The poem "If" was written for his son
 - iii) Kipling loved to be praised than to be criticised.

(Q.No. 11 to 15) : Read the following passage carefully.

Mr. and Mrs. Gardiner spend their Christmas every year at Longbourn with the Bennet family. This time too they arrive at Longbourn to spend their Christmas there. The first thing that Mrs. Gardiner does on arriving at Longbourn is to distribute presents among her nieces and to describe to them the latest London fashions. But this time she has also to listen to her sister-in-law Mrs. Bennet's grievance against Elizabeth. Mrs. Bennet says that Elizabeth has behaved most perversely in having refused Mr. Collins proposal of marriage. Mrs. Bennet also says that Mr. Bingley, who was expected to marry Jane, now seems to have changed his mind. When Elizabeth tells Mrs. Gardiner that Jane is feeling miserable on account of her disappointment, Mrs. Gardiner suggests that Jane should accompany her to London and stay there for some time because a change of scene might do her some good. Mrs. Gardiner's proposal is accepted by Jane who does accompany her aunt to London and who stays there for about three months.

Now find the correct and meaningful order of the following jumbled sentences. 5 x 1 = 5

11. Elizabeth refuses the proposal of Mr. Collins.
12. Jane accepts to accompany Mrs. Gardiner to London.
13. Mrs. Gardiner gives gifts to her nieces and describes the fashions of London.
14. Mrs. Gardiner spend their Christmas at Longbourn every year.
15. Jane feels sad for being rejected by Mr. Bingley.

Note : Copy the box in your answer booklet. Write the numbers to indicate sentences.

Ans:

--	--	--	--	--

SECTION - B

(Vocabulary)

Note : Answer all the questions of Section B (Vocabulary) in the same order at one place in your answer booklet.

- 16. Read the paragraph and write the 'Synonyms' of the underlined words choosing from the words given in the box. 4 x ½ = 2**

Survive, fortunately, sink, frighten, effort, support

At age ten Nick tried to drown (a) himself in the bath but luckily (b) the attempt (c) was unsuccessful. I felt there was no prurpose when you lack purpose and strength. 'It is hard to hold on' (d) he said.

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

- 17. Read the paragraph and match the words under 'A' with their antonyms under 'B'. (Write your answer and their corresponding numbers in the answer book.) 4 x ½ = 2**

Roberge does not endorse the accusation (a) of Ray's detractors that the master director made his reputation selling India's poverty (b) to the west. "What struck me most was not the material poverty depicted in the films, but the enormous (c) Spiritual poverty of some rich people is much more deplorable (d) than material poverty" he said.

A		B
a) accusation	()	1. abundance
b) poverty	()	2. tiny
c) enormous	()	3. realisation
d) deplorable	()	4. admirable
		5. vindication
		6. unbearable

18. Fill in the blanks with the right form of the words given in brackets. 4 x ½ = 2

The othe, is the _____ (a) (transform / transfer / transformation) of the landscape. Places where there was dust, there are no more dust. There are trees, even birds and rabbits. They come back and they make the environment very _____ (b) (beauty / beautiful / beautifully). There is a shade and sometimes even dry springs come back because the water is not _____ (c) run / running / runner), the water is going into the ground. Very _____ (d) (profound / profoundly / profounded) transformation.

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

19. Complete the spellings of the words choosing ae, ea, ee, oo, ie 2 x ½ = 1

Abul ! I know you have to go away to grow. Does the S ___ gull not fly across the sun, alone and with ___ t a nest ?

a) _____ b) _____

20. Complete the words with correct suffixes given in brackets. 2 x ½ = 1

He always was thought _____ (full / ful) in that way. He was too honour _____ (able / abel) to have gone without paying his premium.

21. Find the wrongly spelt word and write its correct spelling 2 x 1 = 2

- a) lugagge, plight, neither, leather
b) compliment, receive, dialoge, subtle

22. Read the following dictionary entry of the owrd 'exotic' given below 2 x 1 = 2

exotic / ig 'ztik; NAmE ig'za:tik / adj. from or in another country, especially a tropical one; seeming exciting and unusual because it is connected with foreign countries: brightly - coloured
exotic floues / plants / birds She travels to all kinds of exotic locations all over the world.
▶**exot.ical.ly** adv.: rainbows of exotically coloured blooms.

Now, answer the following questions using the information above.

- a) What is the adverbial form of 'exotic' ?
b) Write some examples using the word 'exotic'.

23. Arrange the following words under correct heading. 8 x ¼ = 2

super - duper, ping - pong, teeny - weeny, pitter - patter, nitty - gritty, chit - caht, dilly - dally, hanky - panky

Alliterative

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Rhyming

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

24. Use the following expressions in sentences of your own

4 x 1 = 4

- A) Phrasal verb : break out
- B) Idiomatic expression : for ages
- C) Binomial expression : leaps and bounds
- D) Foreign expression : alma mater

25. Match the following one - word substitutes in part - A with their meanings in part B (Write only the numbers and their corresponding letters in your answer sheet. 4 x ½ = 2

Part - A

1. documentary
2. polyglot
3. philanthropist
4. versatile

Part - B

- () A) a person who can do anything for money
- () B) a person who knows many languages
- () C) a film that gives facts about something
- () D) a person who loves mankind
- E) a person who has more than one wife
- F) a person who has many talents

SECTION - C

(Creative Expressions)

26. a) The roads of your municipality are full of pot holes. The drain water frequently flows on to the roads because of open drains. The garbage bins are not cleared. So they have become the breeding places for mosquitoes. The insanitary conditions create health problems to the residents.

Write a letter to the Municipal commissioner about the bad condition of roads and of other problems and make a request for taking immediate action. 5 M

(OR)

b) Most doctors in govt. service hesitate to work in rural areas. Everyone wants to enjoy the comforts of city life. Now write a nes report based on this infromation.

Hitns : Poor public services in hospitals government evolve a policy - rural service is made compulsory.

27. a) Here is the biography of former Indian captain Sourav Ganguly, who is the president of the BCCI now. Read the facts given below and make a brief biographical sketch of Sourav Ganguly. 5M

Sourav Ganguly

Full name	: Sourav Chandidas Ganguly
Born	: 8 th July 1972 (age 47), Behala, Kolkata, West Bengal, India
Nickname	: Dada, Prince of Kolkata, Maharaj
Batting	: Left - handed
Bowling	: Right - arm medium
Role	: Batsman
Spouse	: Dona Ganguly
National Side	: India
Test debut	: 20 June 1996 Vs England
Last Test	: 6 November 2008 Vs Australia
Awards	: Padma Shri (2004) Banga Bibhushan Award (from the Govt - of West Bengal)
Designations	: - Acted as captain of Indian Team - President of BCCI (now) - A member in Justice Mudgal committee, Supreme court - Commentator

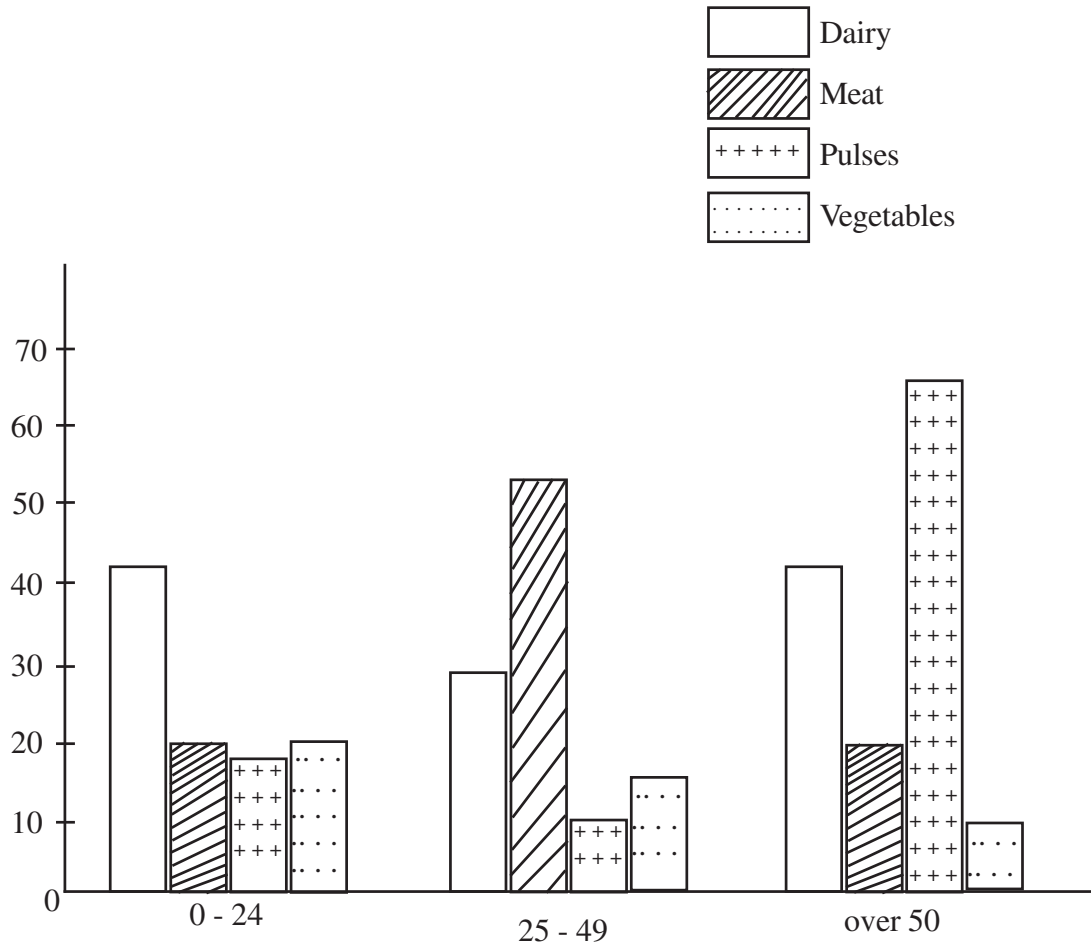
(OR)

- b) Write a story using the following hints.

Hints :- Two men - travelling in a forest - promised each other to stand by - in danger - moved - a bear came - one got up a high tree - the other - single handed against the bear - fell flat on the ground - as if dead - held his breath - he knew - bears never touch dead body - Bear came and smelt - thought he was dead - did no harm - went into the wood - the other one came down from tree asked his friend what the bear said - the other one said - Bear told him that never trust those - who look to their own safety in danger.

28. Study the following bar chart.

Calories Source for UK males at different life Periods

Now, write a paragraph describing the information depicted in the diagram above.5M

Model Paper - II
X - English Paper - II
KEY

Q (1 to 5)

1. Distribution of savings of Mr. Bharath
2. Real Estate
3. iii
4. i
5. i

Q (6 to 10)

6. Because he won Nobel Prize
7. As a newspaper reporter
8. ii
9. i
10. ii

Q (11 to 15)

14 13 11 15 12

Section - B

16. a) Sink b) Fortunately c) Effort d) Survive
17. a - 5
b - 1
c - 2
d - 4
18. a) transformation
b) beautiful
c) running
d) Profound
19. a) S e a gull
b) With o u t
20. Thoughtful
Honourable
21. a) Luggage
b) Dialogue

22. a) Exotically

b) Exotic flowers / Exotic birds

23.

Alliterative

Rhyming

1. Ping - Pong

1. Super - Duper

2. Pitter - Patter

2. Teeny - Weeny

3. Chit - Chat

3. Hanky - Panky

4. Dilly - Dally

4. Nitty - Gritty

24. a) The second world war broke out in 1939.

b) We have not met for ages.

c) Agriculture in India is developing in leaps and bounds.

d) I felt so happy when I visited my alma matter school in Kakani.

25. 1. C

2. B

3. D

4. F

28. The bar chart shows the caloric intake of UK males in three distinct age groups of 0 - 24, 25 - 29 and over 50 years old. Dairy for the 0 - 24 age group was the highest source of calories, while the other categories each represented 20% each. In the next age group dairy fell intake. Pulses and vegetables reached 10% and 15% respectively. Pulses in the final age group increased six fold to over 60% whereas calories obtained from vegetables was 10%, half that of meat (20%) and even slightly less than dairy (15%). The 50 + group shows the most marked preference out of all the groups. It also confirms the gradual decline in vegetable consumption as males become older. Overall it is clear that each age group has a clear favourite which varies depending on age.

